

B3 KRAJINA A ZELENĚ

B3.1 BILANCE PLOCH

Bilance ploch uvedená v této kapitole vychází z evidence katastru nemovitostí, kterou spravuje Český úřad zeměměřický a katastrální. V následující tabulce a na obrázcích jsou uvedeny úhrnné hodnoty druhů pozemků (ÚHDP) za celé území Prahy, resp. za jednotlivá katastrální území, vždy k poslednímu dni příslušného roku.

Údaje dokumentují dlouhodobý trend nárůstu evidovaných zastavěných ploch na území města. Ve srovnání s rokem 1990 je v roce 2009 zaznamenán nárůst zastavěných ploch o 786 ha, tj. 18,5 %, resp. 1,6 % z celkové rozlohy města. Tento nárůst jde na vrub úbytku zemědělské půdy. Na druhé straně je zřetelný nárůst evidovaných lesních ploch za stejné období (166 ha, tj. 3,4 % v kategorii, resp. 0,3 % z celkové rozlohy města).

Tab. B3.1.1 Úhrnné hodnoty druhů pozemků (v hektarech)

Druh pozemku	Kód	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Zemědělská půda	02–07	20 985	20 870	20 788	20 691	20 516	20 427
– Orná půda	02	15 430	15 329	15 269	15 183	15 009	14 933
– Chmelnice	03	1	0	0	0	0	0
– Vinice	04	11	11	11	11	10	10
– Zahrady	05	3 996	3 992	3 978	3 976	3 975	3 979
– Ovocné sady	06	680	672	664	657	650	634
– Trvalé travní porosty	07	868	866	866	865	872	871
Lesní půda	10	4 920	4 927	4 960	4 970	5 021	5 030
Vodní plochy	11	1 079	1 079	1 079	1 078	1 079	1 075
Zastavěné plochy	13	4 871	4 884	4 907	4 955	5 005	5 027
Ostatní plochy**	14	17 753	17 853	17 876	17 910	17 981	18 051
Celková výměra*		49 608	49 613	49 610	49 605	49 603	49 610

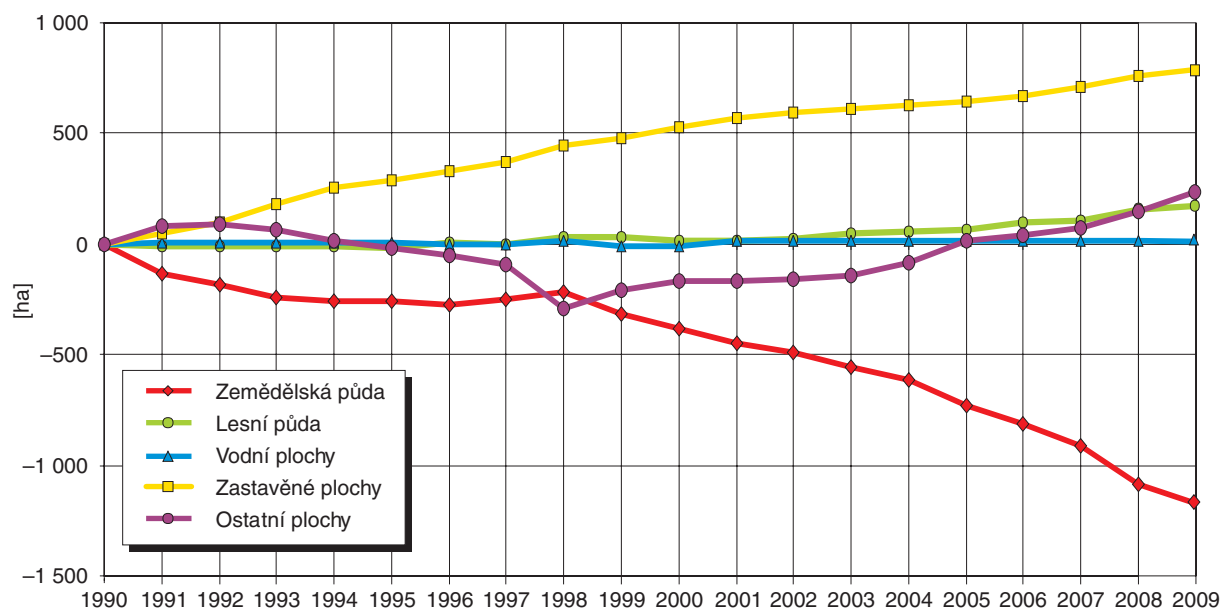
Poznámka:

* Rozdíly v celkové výměře jsou způsobeny zaokrouhlováním

** Ostatní plochy zahrnují i staveniště

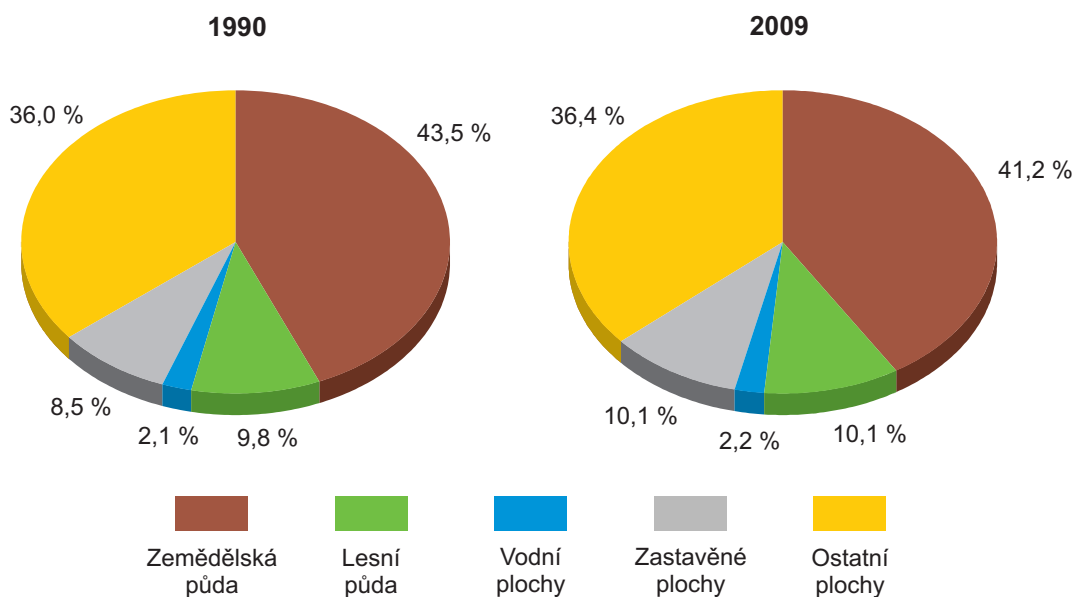
Zdroj: ČÚZK

Obr. B3.1.1 Úbytky a přírůstky ploch podle druhů pozemků

Zdroj: ČÚZK

Obr. B3.1.2 Podíl druhů pozemků z celkové rozlohy města

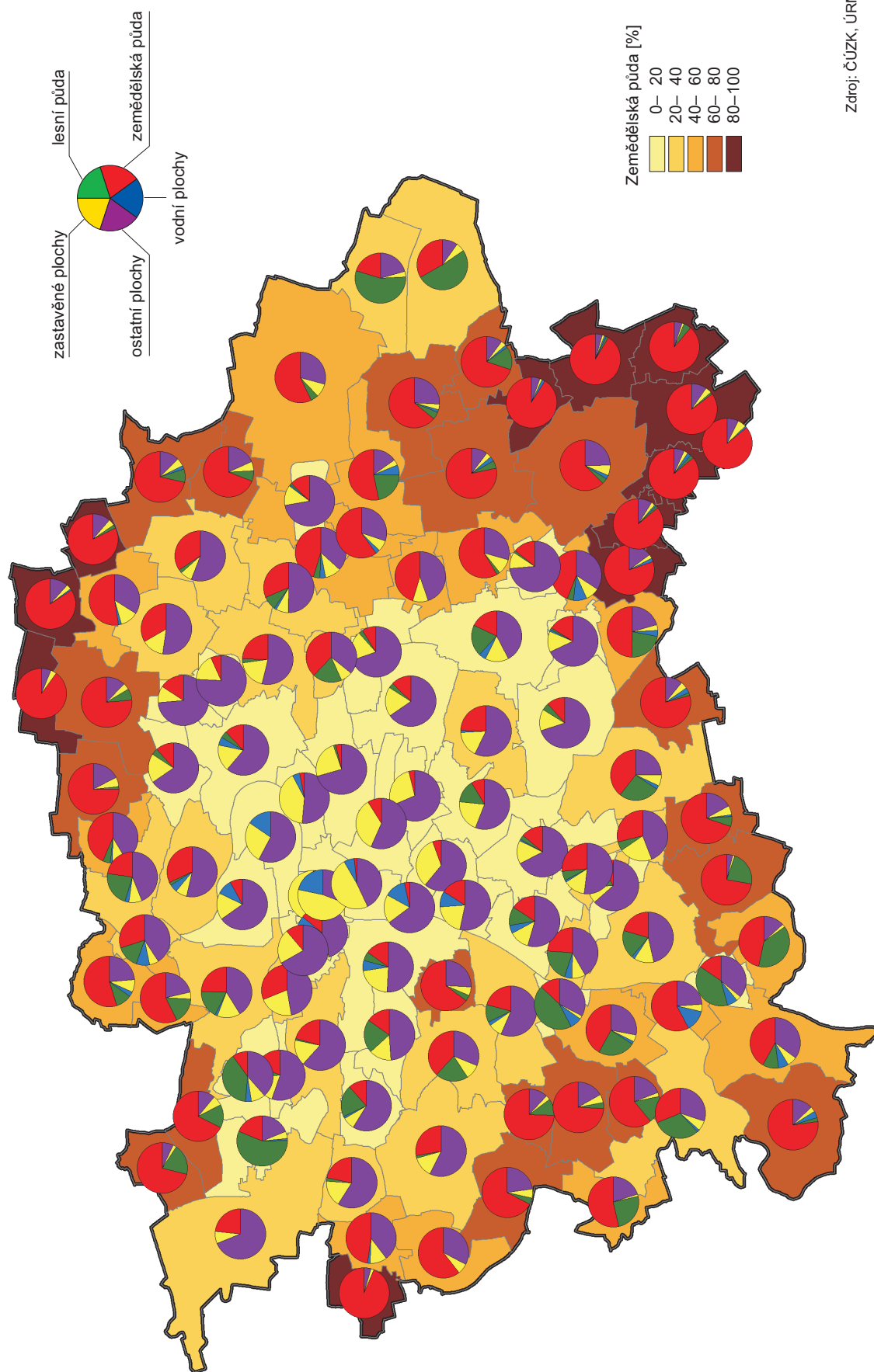
Zdroj: ČÚZK

Obr. B3.1.3 Přehled katastrálních území v hl. m. Praze

Zdroj: ČÚZK, ÚRM

Obr. B3.1.4 Druh pozemku podle kategorií katastru nemovitostí, stav k 31. 12. 2009

Zdroj: ČÚZK, ÚRM

Tab. B3.1.2 Úhrnné hodnoty druhů pozemků (v hektarech) za jednotlivá katastrální území, stav k 31. 12. 2009

Název KÚ	Zemědělská půda (DP 02–07)	Lesní pozemek (DP 10)	Vodní plocha (DP 11)	Zastavěná plocha a nádvoří (DP 13)	Ostatní plocha (DP 14)	Celkem
Běchovice	439	32	11	26	175	683
Benice	239	6	7	7	19	277
Bohnice	105	105	12	38	205	466
Braník	69	52	24	56	239	440
Břevnov	108	6	1	86	323	524
Březiněves	304	0	1	13	21	339
Bubeneč	35	0	44	76	290	444
Čakovice	202	0	8	44	130	383
Černý Most	27	2	2	27	151	209
Čimice	112	13	3	23	106	258
Đáblice	562	54	2	30	90	738
Dejvice	183	133	11	109	304	739
Dolní Chabry	373	8	2	31	86	499
Dolní Měcholupy	273	9	2	45	137	466
Dolní Počernice	306	124	38	20	87	576
Dubeč	673	42	27	28	90	860
Háje	38	3	3	32	161	236
Hájek u Uhříněvsi	267	2	5	4	16	295
Hloubětín	171	47	8	44	273	544
Hlubočepy	127	68	15	53	344	607
Hodkovičky	49	44	10	18	87	208
Holešovice	3	0	73	125	269	469
Holyně	142	21	1	5	23	193
Horní Měcholupy	32	3	0	23	166	225
Horní Počernice	961	83	16	142	493	1 694
Hostavice	118	1	5	14	59	198
Hostivař	142	162	38	119	339	800
Hradčany	17	0	1	33	101	151
Hrdlořezy	73	37	2	14	70	196
Chodov	85	35	4	102	516	743
Cholupice	458	142	3	8	26	638
Jinonice	233	131	5	57	191	617
Josefov	0	0	0	4	4	9
Kamýk	19	46	1	27	161	253
Karlín	7	0	10	88	111	216
Kbely	206	13	1	46	334	600
Klánovice	120	323	4	22	120	590
Kobylisy	38	13	0	61	212	323
Koloděje	263	55	7	12	38	374
Kolovraty	498	9	4	23	56	590
Komořany	32	81	14	7	74	208
Košíře	49	69	1	46	158	323
Královice	454	7	6	7	22	496
Krč	72	15	6	77	350	521
Křeslice	276	0	7	9	51	344
Kunratice	319	213	20	57	201	810
Kyje	258	24	20	58	209	569
Lahovice	117	0	28	9	49	203
Letňany	188	0	0	80	293	561
Lhotka	28	6	1	15	54	105
Libeň	90	32	37	126	452	738
Liboc	80	240	5	19	81	425
Libuš	46	9	0	33	69	158
Lipany	50	0	1	3	4	58
Lipence	637	20	35	29	104	825
Lochkov	165	47	1	7	52	272

Název KÚ	Zemědělská půda (DP 02–07)	Lesní pozemek (DP 10)	Vodní plocha (DP 11)	Zastavěná plocha a nádvoří (DP 13)	Ostatní plocha (DP 14)	Celkem
Lysolaje	142	41	0	11	53	248
Malá Chuchle	18	63	11	3	47	142
Malá Strana	19	0	13	42	62	137
Malešice	34	10	2	71	266	382
Michle	48	80	5	112	306	551
Miškovice	218	6	2	11	30	266
Modřany	159	139	17	99	356	769
Motol	37	65	4	25	188	319
Nebušice	249	55	1	23	41	368
Nedvězí u Říčán	337	18	2	6	19	381
Nové Město	5	0	23	163	143	334
Nusle	16	0	2	95	173	285
Petrovice	79	7	15	16	61	179
Písnice	256	23	5	21	62	366
Pitkovice	206	3	3	6	21	240
Podolí	38	1	23	49	126	238
Prosek	11	0	0	29	127	168
Přední Kopanina	232	64	1	7	23	327
Radlice	157	9	0	14	62	242
Radotín	290	287	14	60	280	931
Ruzyně	350	12	2	115	1 021	1 499
Řeporyje	378	23	5	31	128	566
Řepy	71	7	2	55	191	326
Satalice	262	26	0	22	69	380
Sedlec	44	21	13	9	60	146
Slivenec	420	22	0	31	94	566
Smíchov	106	40	48	154	357	705
Sobín	281	0	2	6	13	302
Staré Město	0	0	28	61	40	129
Stodůlky	266	15	9	126	547	962
Strašnice	79	20	0	117	403	618
Střešovice	48	1	0	34	72	155
Střížkov	32	0	0	22	149	203
Suchdol	237	44	13	35	103	431
Šeberov	398	8	18	21	55	500
Štěrboholy	133	0	1	30	132	297
Točná	215	177	1	8	61	463
Troja	174	11	28	39	291	543
Třebonice	274	2	2	31	148	458
Třeboradice	309	2	4	11	43	369
Uhříněves	642	36	25	69	255	1 027
Újezd nad Lesy	337	517	8	55	99	1 015
Újezd u Průhonic	184	83	14	13	76	370
Veselavín	24	10	1	24	72	131
Velká Chuchle	193	110	8	20	130	461
Vinohrady	33	0	1	130	214	379
Vinoř	429	51	14	31	75	600
Vokovice	36	135	13	33	135	352
Vršovice	11	3	2	80	198	293
Vysočany	149	15	1	116	325	607
Vyšehrad	1	0	5	7	24	36
Záběhlice	138	2	9	94	324	568
Zadní Kopanina	186	88	2	4	70	350
Zbraslav	328	81	49	49	274	782
Zličín	152	0	5	34	126	318
Žižkov	20	9	0	131	384	544
Celkem	20 428	5 030	1 075	5 027	18 051	49 610

Zdroj: ČÚZK

B3.2 UDRŽITELNÉ VYUŽÍVÁNÍ ÚZEMÍ

Dlouhodobá udržitelnost využívání správního území hl. m. Prahy souvisí především s racionálním funkčním využitím a prostorovým uspořádáním území s dostatečnými plochami pro uspokojení lidských potřeb v zastavěném i přírodním prostředí. Základním předpokladem udržitelnosti je trvalá snaha po harmonizaci soukromých a veřejných zájmů s cílem uspokojit oprávněné ekonomické a sociální zájmy a při tom udržet kvalitní životní prostředí.

Hlavní město Praha v posledních dvaceti letech výrazně změnilo charakter svého rozvoje. Od růstu kvantity (novou výstavbou zabírané plochy, zvýšený podíl regenerace již zastavěného území) k růstu intenzity a kvality využití stávajících objektů a pozemků. Od monofunkčních zón obytné výstavby sídlišť a výrobních či skladovacích areálů k větší pestrosti a promíšenosti funkcí, což snižuje nároky na dopravu a pomáhá k přeměně těchto území na plnohodnotnou městskou strukturu. Od anarchie v nové výstavbě izolovaných kolonií rodinných domů, nákupních center a skladů „na zelené louce“ mimo zastavěného území k přísnější ochraně přírody a krajiny a regulaci funkční i prostorové.

Bilance využití ploch v hl. m. Praze na základě evidence Katastru nemovitostí je uvedena v předchozí kapitole. Na tomto místě proto uvádíme některé další údaje související s udržitelným využíváním území.

Využití brownfields (nevyužívané zdevastované plochy a objekty)

Platný Územní plán hl. m. Prahy specifikuje předpokládané nové funkční využití na plochách, které ztratily svou původní funkci a čekají na nové využití. Cílem územního plánu je začlenění dnes degradovaných a nevyužívaných průmyslových, zemědělských, dopravních či vojenských ploch do městského organismu a vytváření tak efektivnějších investorských možností uvnitř města a snižování záborů dosud nezastavěných ploch pro nové účely.

V posledních dvaceti letech došlo na území Prahy k novému využití tzv. brownfields zejména na Smíchově v Praze 5, kde vzniklo nové obvodové centrum městské čtvrti s funkcemi celoměstského významu na místě průmyslových strojírenských ploch o celkové ploše téměř 7 ha. Dokončena byla víceúčelová hala pro 17 000 diváků na bývalých plochách ČKD ve Vysočanech jako pilotní projekt přeměny území, na který navazují projekty obchodního centra, sportovně rekreačních ploch, administrativních ploch, ubytování a bydlení. Celé území má rozlohu 21 ha. Další zahájenou a z části realizovanou rehabilitací znehodnocených ploch je výstavba administrativních a obytných budov na Rohanském ostrově, kterými byla zahájena obnova vltavských nábřeží, směřující k založení nové městské struktury v prostoru Rohanského ostrova a Manin v Praze 8. Zde bylo dosud znovu využito 2,6 ha z celkové plochy 22 ha.

Vedle přeměny průmyslových ploch ČKD Karlín na administrativní objekty Corso vznikly i některé drobnější přestavby v souvislosti s odstraňováním povodňových škod v Karlíně a v Holešovicích. Byla realizována první etapa transformace přístavních ploch a ukončena přestavba budovy bývalého Akciového parního mlýna a skladu mouky na Classic 7 Business Park a revitalizace a dostavba areálu bývalého Holešovického pivovaru.

Nový obytný soubor na místě bývalé sladovny v Praze 6 - Podbabě se rozkládá na ploše 6 ha.

Podíl dosud realizované transformace brownfields se zvyšuje, ale pohybuje se zatím jen kolem 3 % z celkových ploch určených k novému využití. Velká většina z celkové rozlohy téměř 750 ha brownfields v Praze je však v popředí zájmu investorů a projekty na nové využití se připravují.

K nejvýznamnějším připravovaným změnám v území pražských brownfields patří rozsáhlé plochy bývalého Nádraží Praha - Bubny, Nákladového nádraží Praha - Žižkov, bývalých libeňských doků, území bývalého cukrovaru v Modřanech a pokračující transformace Smíchova v oblasti Nádraží Praha - Smíchov, dále v Malešicko-hostivařské oblasti, v Jinonicích, Radlicích, Nuslích a dalších lokalitách.

Další opatření

Vedle využití brownfields a nové zástavby na volných pozemcích byly provedeny **rekonstrukce** většiny významných budov, městská zástavba prošla ve velké míře zásadní renovací. Obnovena byla některá městská centra obvodová i místní, např. ve Vysočanech, Uhřetěvsi, Suchdole nebo ve Vinohř. Proluky v kompaktní městské zástavbě byly téměř zastavěny. V širším centru města je jen málo nedokončených koncepcí, jsou to plochy pro dostavbu na Národní třídě, ve Spálené ulici, na Smíchově, na Těšnově a na Albertově.

Dalším ukazatelem využití území je i **hustota obyvatelstva na urbanizovaných územích**. Hustota obyvatelstva v nové obytné zástavbě se značně liší, zejména podle charakteru zástavby a podle obloženosti bytů (tj. počtu obyvatel na byt). V nových obytných lokalitách městského charakteru bytových domů se průměrná hustota zástavby pohybuje v rozmezí 200–350 obyvatel/ha, při obloženosti bytu 2,0–2,5 obyvatel/byt. V lokalitách rodinné nízkopodlažní zástavby je průměrná hustota 50–150 obyvatel/ha při obloženosti 2,5–3,5 obyvatel/byt. Zvyšování hustoty obyvatel na urbanizovaných územích je výsledkem nejen zahušťování sídlišť další obytnou zástavbou, dostavbami a nástavbami stávajících objektů, ale i výstavbou kapacitních obytných, kancelářských a obchodních ploch ve smíšených územích. Velký počet zaměstnanců nahrazuje úbytek obyvatel, způsobený nízkou natalitou i vzrůstajícím počtem jednočlenných domácností. Další příčinou je současný trend zvyšování hladiny zástavby v existující městské struktuře.

V souvislosti s využitím území může být hodnocena i **dojíždka za prací a do škol**. Podrobným hodnocením dojíždky obyvatel za prací a do škol se zbýval Český statistický úřad v rámci hodnocení výsledků ze SLDB (Census) 2001. Význam mobility pracovní síly stále narůstá, počet dojíždějících roste. Praha je centrem největšího a nejvýznamnějšího pracovního mikroregionu v republice. Největší objem vyjíždky za prací i do škol představuje vyjíždka v rámci hlavního města.

Po Praze cestuje za prací cca 550 tisíc osob, které zde i bydlí a více než 150 tisíc osob, které přijíždějí z jiných lokalit. Ze všech pracujících v Praze více než pětina bydlí mimo hlavní město a téměř čtvrtina ze všech žáků, studentů a učňů je mimopražských.

Pracovní místa jsou v Praze soustředěna spíše v centrálních městských částech, kam směřují hlavní dojíždkou proudy automobilů, a to především z okrajových částí města i oblastí za hranicí Prahy s převažující obytnou funkcí. Do centrální městské části Praha 1 směřuje každý pátý pracující obyvatel Prahy z celkového počtu osob cestujících mezi pražskými částmi. Dojíždění uvnitř města, ale i v jeho těsném sousedství je významně ovlivněno kvalitní dopravní obsluhností, tj. systémem městské hromadné a příměstské integrované dopravy.

Cíle a plánovaná opatření

Základním dlouhodobým opatřením jsou přijaté zásady koncepce rozvoje území prostřednictvím funkční a prostorové regulace, zakotvené v platném Územním plánu sídelního útvaru hl. m. Prahy a v Zásadách územního rozvoje hl. m. Prahy. Podrobněji se znovu formulují v konceptu nového Územního plánu. Dalšími dokumenty ovlivňujícími udržitelný rozvoj území jsou Strategický plán hl. m. Prahy a připravovaný Management Plan Památkové rezervace v hl. m. Praze, zapsané na seznamu památek světového dědictví UNESCO.

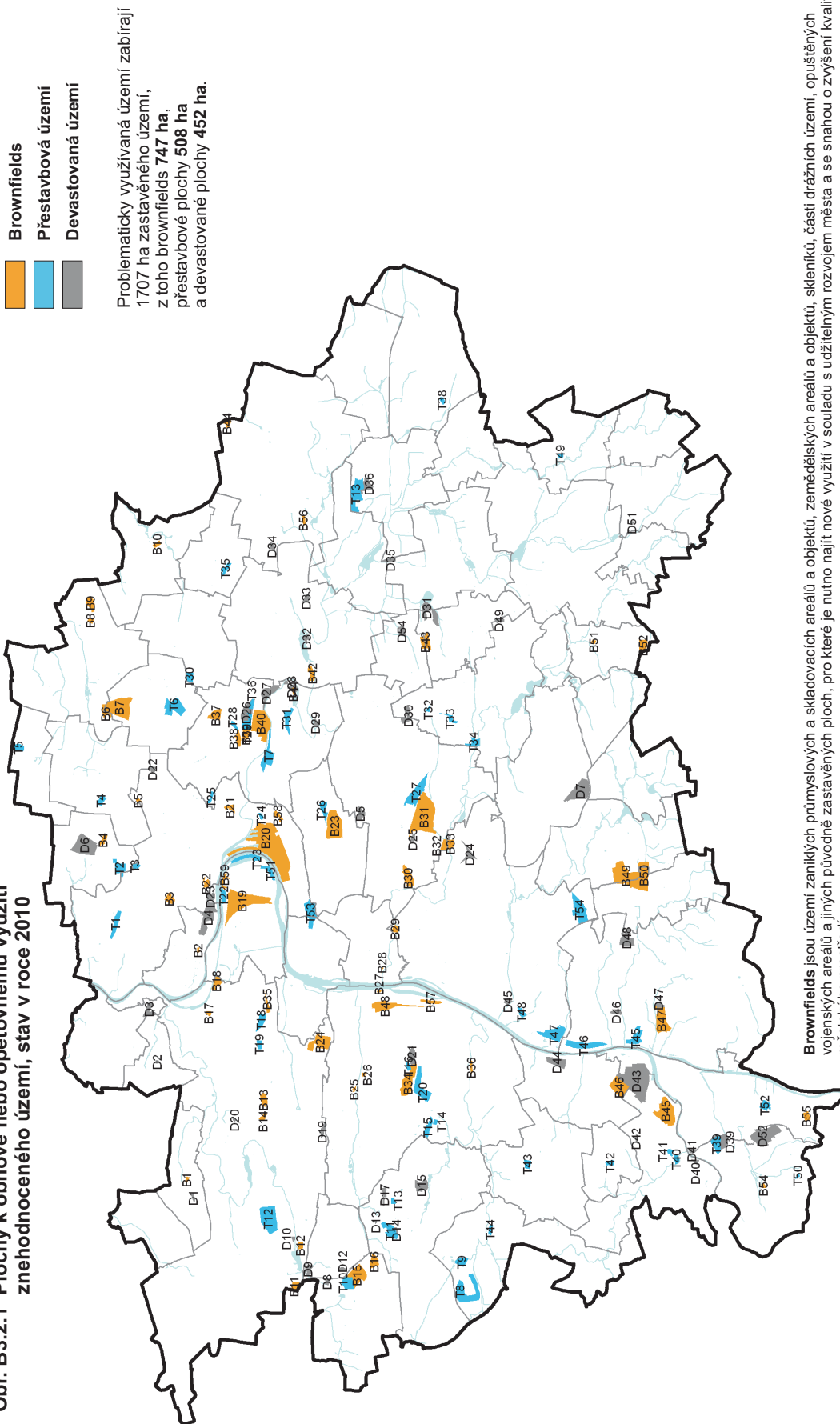
Součástí územní přípravy je vymezení ploch veřejné infrastruktury určené pro rozvoj nebo k ochraně obce, jako veřejně prospěšných staveb a veřejně prospěšných opatření nestavební povahy. Koncept Územního plánu respektuje schválenou Prognózu, koncepci a strategii ochrany přírody a krajiny hl. m. Prahy. Pro rozhodující záměry je dále vyhlášena nebo je uvažováno o vyhlášení stavební uzávěry jakožto ochranného opatření.

Koncept nového Územního plánu hl. m. Prahy, dokončený v srpnu 2009 je v souladu s požadavky nového stavebního zákona vybaven i tzv. „Vyhodnocením vlivů navrhovaného řešení na udržitelný rozvoj území“, zpracovaným externím autorizovaným posuzovatelem. Vyhodnocení napovídá, že v následujících letech se hl. m. Praha musí vypořádat především se zásadní koncepční změnou dopravní obsluhy, protože právě v dopravě jsou v současnosti hlavní příčiny problémů ve fungování města a v jejich důsledcích na životní prostředí a veřejné zdraví. Zásady územního rozvoje i koncept Územního plánu proto navrhuje nejen dokončit dříve rozpracovaný systém dvou silničních okruhů a radiál, navazujících na republikovou dálniční a silniční síť, ale daleko větší zapojení železnice do dopravy osob i uvnitř města, výraznou podporu kolejové dopravy (nové metro D, prodloužení větve A, rozvoj tramvajových tratí) a současně progresivní regulaci vjezdu individuální automobilové dopravy do centrální oblasti města.

K naplnění vize dlouhodobé udržitelnosti vývoje města patří i zpřísněná ochrana stávající zeleně ve městě, její účelné doplnění v deficitních oblastech a zapojení do uceleného systému, vycházejícího z principu zeleného pásu kolem města a navazujících do města hluboko zasahujících zelených klínů, propojených navzájem i tangenciálně. Povinný podíl zeleně v nové zástavbě bude stanoven v regulativech územního plánu.

Lze říci, že vyjmenované územně plánovací a další koncepční dokumenty hl. m. Prahy se výrazně orientují na přechod na trajektorii dlouhodobě udržitelného rozvoje ve všech oblastech, ovlivňovaných veřejnou správou. Postupně se zlepšuje i komunikace s veřejností, což je další nezbytný atribut udržitelnosti vývoje.

Obr. B3.2.1 Plochy k obnovené nebo opětovnému využití znehodnoceného území, stav v roce 2010

Brownfields

Přestavbová území

Devastovaná území

Problematicky využívaná území zabírají 1707 ha zastavěného území, z toho brownfields 747 ha, přestavbové plochy 508 ha a devastované plochy 452 ha.

Brownfields jsou území zaniklých průmyslových a skladovacích areálů a objektů, zemědělských areálů a objektů, části drážních území, opuštěných vojenských areálů a jiných původně zastavěných ploch, pro které je nutno najít nové využití v souladu s udržitelným rozvojem města a se snahou o zvýšení kvality městského prostředí.

Přestavbová území mají charakter pozemků, souborů budov nebo budov uvnitř zastavěného (urbanizovaného) území. Jejich funkce a provoz s těmito funkcemi spojený neodpovídá významu místa a potenciálu pozemků, nebo jejich stavební stav neodpovídá funkci, které slouží. Tato území mají zpravidla ekonomicky výraznější potenciál, než jaký v současné době vykazují.

Devastovaná území jsou zanedbaná území bez objektů (často vznikají v souvislosti se stavební činností v okolí), které je nutno rekultivovat, využít pro další rozvoj nebo navrátit do nezastavěných ploch, do ploch zeleně a případně do městské krajiny.

Popis kódů v mapě viz následující tabulka.

Zdroj: ÚRM

Tab. B3.2.1 Plochy k obnově nebo opětovnému využití znehodnoceného území o rozloze nad 10 ha

Kód	Lokalita	Rozloha [ha]
Plochy brownfields		
B20	Maniny	101,9
B31	Slatiny	59,9
B19	Holešovice - Bubny	51,0
B49	Libuš - Dobronická	40,9
B40	Vysočany – Praga	35,8
B7	Letňany – Avia	35,7
B23	Žižkovské nádraží	32,7
B45	Radotín – skleníky	31,3
B34	Waltrovka	23,8
B47	Komořany – Modřanské strojírny	22,4
B50	Libuš – masokombinát	21,9
B24	Strahov	21,1
B46	Velká Chuchle - Radotínská	20,5
B15	Zličín – (u nádraží Zličín) (V Pískovně)	20,3
B48	Smíchovské nádraží	19,5
B30	Vršovice - Přípotoční	12,9
B43	Štěrboholy – sklad. areál	10,3
Přestavbové plochy		
T12	Ruzyne - Vlastina (kasárna)	31,9
T8	Řeporyje – staveb. základna	29,0
T13	Běchovice – výzkumné ústavy	26,2
T54	Krč - Jalodvorská	23,9
T27	Slatiny sever	22,3
T6	Letňany Letov	21,6
T20	Jinonická	21,2
T47	Modřany - V Náklích	21,0
T46	Modřany – cukrovar	18,5
T53	Masarykovo nádraží	18,5
T7	Ocelářská	17,7
T11	P13 - Rozvadovská spojka	13,0
T45	Modřany - Komořanská	12,7
T39	Zbraslav - K Radotínu	11,5
T2	Dolní Chabry	10,9
T10	Zličín - Strojírenská	10,8
Devastované plochy		
D43	Velká Chuchle - Radotínská	63,7
D52	Lipence - Stakonická	33,0
D6	Ústecká – skládka	30,9
D7	K 1,2 jih - Na Jelenách	27,7
D4	Troja	22,5
D31	Štěrboholy	15,6
D48	P4 - Generála Lišky	15,3
D27	Vysočany - Čína	13,7
D44	Velká Chuchle - Strakonická	12,4
D26	P9 - Kolbenova sever	11,7
D15	Nová kolonie	10,8

Zdroj: ÚRM

B3.3 OCHRANA PŘÍRODY A KRAJINY

Pro území hl. m. Prahy zajišťuje agendu ochrany přírody a krajiny podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, Odbor ochrany prostředí Magistrátu hl. m. Prahy (OOP MHMP). Pro rok 2009 lze na tomto úseku uvést následující skutečnosti:

- Na území hl. m. Prahy byla k 31. 12. 2009 zajištěna legislativní ochrana 90 maloplošných zvláště chráněných území, která jsou vyhlášena za národní přírodní památku, přírodní památku nebo přírodní rezervaci. Jedná se o široké spektrum území od geologických a paleontologických lokalit přes botanické, zoologické, entomologické až po lokality lesní, o celkové rozloze více než 2200 ha (cca 4,4 % z celkové rozlohy města). V roce 2009 byla nově zřízena s účinností od 1. 10. 2009 přírodní památka Prameniště Blatovského potoka.
- V rámci vytvoření soustavy Natura 2000 je vládními nařízeními k 31. 12. 2009 schváleno na území města celkem 12 evropsky významných lokalit (část EVL Břežanského údolí se nachází na území Středočeského kraje). V roce 2009 přibýly následující lokality – Chuchelské háje, Havránka a Salabka, Kaňon Vltavy u Sedlce a Prokopské údolí (s platností od 3. 11. 2009).
- Na území hlavního města bylo zřízeno 11 přírodních parků (*Pozn.: 15. 12. 2009 schválila Rada HMP nařízení hl. m. Prahy o zřízení dvanáctého přírodního parku Smetanka. Toto nařízení nabylo účinnosti dnem 1. 1. 2010.*).
- Současně byla k 31. 12. 2009 provedena registrace 25 významných krajinných prvků, jakožto přírodovědně cenných segmentů krajiny. V roce 2009 byl zaregistrován nový významný krajinný prvek – Podmáčená louka pod rybníkem Jordánek (nabytí právní moci 16. 9. 2009). Předmětem ochrany jsou zde podmáčené louky s výskytem zvláště chráněných rostlin.
- Celkem 190 stromů požívalo k 31. 12. 2009 ochranu jakožto stromy památné (památné stromy jsou vyhlášovány jako jedinci, skupiny nebo stromořadí). V průběhu roku 2009 bylo přitom vyhlášeno 19 památných stromů. V roce 2009 bylo celkem ošetřeno 14 kusů památných stromů. Proběhla kontrola značení památných stromů a následně byla provedena oprava značení, případně bylo instalováno značení nové u nově vyhlášených stromů a v případech, kdy došlo k jeho poškození, zničení nebo zcičení značení. V roce 2009 byla provedena revize všech památných stromů včetně jejich rozměrů.

Tab. B3.3.1 Přehled přírodních parků na území města (stav k 31. 12. 2009, 11 přírodních parků)

	Název	Zřizovací předpis	Rozloha [ha]
1.	Botič - Milíčov	vyhl. č. 3/1984 Sb. NVP	824,00
2.	Říčanka	vyhl. č. 3/1984 Sb. NVP	407,70
3.	Radotínsko - Chuchelský háj	vyhl. č. 8/1990 Sb. NVP	1 392,40
4.	Šárka - Lysolaje	vyhl. č. 8/1990 Sb. NVP	1 005,00
5.	Drahaň - Troja	vyhl. č. 8/1990 Sb. NVP	578,80
6.	Hostivař - Záběhllice	vyhl. č. 8/1990 Sb. NVP	423,10
7.	Rokytka	vyhl. č. 8/1990 Sb. NVP	136,50
8.	Modřanská rokle - Cholupice	vyhl. č. 3/1991 Sb. HMP	1 707,50
9.	Košíře - Motol	vyhl. č. 3/1991 Sb. HMP	354,40
10.	Klánovice - Čihadla	vyhl. č. 3/1991 Sb. HMP	2 222,80
11.	Prokopské a Dalejské údolí	vyhl. č. 7/1993 Sb. HMP	652,50

Pozn.: 15. 12. 2009 schválila Rada HMP zřízení přírodního parku Smetanka o rozloze 150,1 ha (viz nařízení hl. m. Prahy č. 19/2009 Sb. HMP, o zřízení přírodního parku Smetanka). Toto nařízení nabylo účinnosti dnem 1. 1. 2010.

Zdroj: OOP MHMP

Tab. B3.3.2 Přehled zvláště chráněných území města (stav k 31. 12. 2009, 90 ZCHÚ)

	Název	Kat.	OP	Zřizovací předpis	Rozloha [ha]
1.	Baba	PP	V	vyhl. č. 4/1982 Sb. NVP	5,99
2.	Barrandovské skály	NPP	V	vyhl. č. 4/1982 Sb. NVP	11,38
3.	Bažantnice v Satalicích	PP	Z	výnos MŠVU č. 91.629/51-IV/5, novela výnos MK ČSR č. 14.200/88 – SÚOP	15,90
4.	Bílá skála	PP	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	6,40
5.	Bohnické údolí	PP	V	vyhl. č. 4/1982 Sb. NVP	5,11
6.	Branické skály	PP	Z	vyhl. č. 5/1968 Sb. NVP	8,17
7.	Cihelna v Bažantnici	PP	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	5,31
8.	Cikánka I.	NPP	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	4,54
9.	Cikánka II.	PP	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	0,39
10.	Ctírad	PP	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	6,53
11.	Černé rokle	NPP	V	usnesení č. 262 Rady Středočeského KNV	13,30 (z toho na území Prahy cca 2,51 ha)
12.	Čimické údolí	PP	V	vyhl. č. 5/1968 Sb. NVP	8,42
13.	Dalejský profil	NPP	Z	vyhl. č. 3/1982 Sb. NVP	23,66
14.	Divoká Šárka	PR	V	vyhl. č. 12/1964 Sb. NVP	25,22
15.	Dolní Šárka	PP	V	vyhl. č. 4/1982 Sb. NVP	6,15
16.	Havránka	PP	V	vyhl. č. 4/1982 Sb. NVP	4,34
17.	Homolka	PR	Z	vyhl. č. 1/1982 Sb. NVP	13,35
18.	Housle	PP	Z	vyhl. č. 3/1982 Sb. NVP	3,71
19.	Hrnčířské louky	PP	V	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	29,30
20.	Hvíždalka	PP	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	1,48
21.	Cholupická bažantnice	PP	V	vyhl. č. 1/1982 Sb. NVP	14,43
22.	Chuchelský háj	PR	Z	vyhl. č. 3/1982 Sb. NVP	18,00
23.	Chvalský lom	PP	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	1,70
24.	Jabloňka	PP	Z	vyhl. č. 5/1968 Sb. NVP	1,25
25.	Jenerálka	PP	V	vyhl. č. 5/1968 Sb. NVP	1,43
26.	Kalvárie v Motole	PP	V	vyhl. č. 4/1982 Sb. NVP	3,67
27.	Klánovický les – Cyrilov	PR	Z – Kl.I. V – Cy.	vyhl. č. 1/1982, 5/1988 Sb. NVP a vyhláška ONV Praha – východ z 16. 2. 1990	364,91
28.	Klapice	PR	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	18,16
29.	Královská obora	PP	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP a nařízení č. 4/2006 Sb. hl. m. Prahy	90,89
30.	Krňák	PP	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	27,60
31.	Ládví	PP	V	vyhl. č. 3/1982 Sb. NVP	0,62
32.	Letenský profil	PP	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	1,47
33.	Letiště – Letňany	NPP	V	vyhl. MŽP č. 184/2005 Sb.	50,98
34.	Lítoznice	PP	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	29,30
35.	Lochkovský profil	NPP	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	35,50
36.	Meandry Botiče	PP	V	vyhl. č. 5/1968 Sb. NVP	4,31
37.	Milíčovský les a rybníky	PP	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	93,36
38.	Modřanská rokle	PP	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	122,75
39.	Motolský ordovik	PP	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	1,90
40.	Mýto	PR	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	18,60
41.	Nad Mlýnem	PP	V	vyhl. č. 5/1968 Sb. NVP	3,89
42.	Nad Závodištěm	PP	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	22,85
43.	Obora Hvězda	PP	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	85,90
44.	Obora v Uhříněvsi	PP	V	vyhl. č. 3/1982 Sb. NVP	34,56
45.	Okrouhlík	PP	Z	vyhl. č. 3/1982 Sb. NVP	0,66
46.	Opatřilka – Červený lom	PP	Z	vyhl. č. 3/1982 Sb. NVP	5,52
47.	Opukový lom Přední Kopanina	PP	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP a nařízení č. 13/2006 Sb. hl. m. Prahy	1,94

	Název	Kat.	OP	Zřizovací předpis	Rozloha [ha]
48.	Ortocerový lůmek	PP	Z	výnos MK ČSR č. 9.861/76	0,48
49.	Pecka	PP	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	1,90
50.	Petřínské skalky	PP	V	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP a vyhl. č. 23/91 MHMP	8,80
51.	Pitkovičká stráž	PP	Z	výnos MK ČSR č. 13360/68-II/2	0,55
52.	Počernický rybník	PP	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	41,10
53.	Podbabské skály	PP	V	vyhl. č. 4/1982 Sb. NVP	0,84
54.	Podhoří	PR	V	vyhl. č. 4/1982 Sb. NVP	8,43
55.	Podolský profil	PP	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	2,70
56.	Pod školou	PP	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	2,58
57.	Pod Žvahovem	PP	Z	vyhl. č. 5/1968 Sb. NVP	0,50
58.	Požáry	NPP	Z	vyhl. č. 3/1982 Sb. NVP	4,31
59.	Prameniště Blatovského potoka	PP	Z	nařízení č. 10/2009 Sb. HMP	4,90
60.	Pražský zlom	PP	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	0,35
61.	Prokopské údolí	PR	V	výnos MK ČSR č. 25.533/78	101,00
62.	Prosecké skály	PP	V	vyhl. č. 5/1968 Sb. NVP	1,67
63.	Radotínské skály	PP	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	27,64
64.	Radotínské údolí	PR	Z	výnos MK ČSR č. 8.200/75	98,52
65.	Rohožník – lom v Dubči	PP	V	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	3,37
66.	Salabka	PP	V	vyhl. č. 4/1982 Sb. NVP	0,85
67.	Sedlecké skály	PP	V	vyhl. č. 4/1982 Sb. NVP	8,75
68.	Skalka	PP	Z	vyhl. č. 5/1968 Sb. NVP	10,60
69.	Slavičí údolí	PR	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	38,00
70.	Staňkovka	PR	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	4,70
71.	Střešovické skály	PP	Z	vyhl. č. 5/1968 Sb. NVP	1,45
72.	Šance	PR	Z	vyhl. č. 1/1982 Sb. NVP	123,00
73.	Trojská	PP	V	vyhl. č. 4/1982 Sb. NVP	1,30
74.	U Branického pivovaru	PP	V	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	1,66
75.	Údolí Kunratického potoka	PP	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	150,20
76.	Údolí Únětického potoka	PR	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	59,60
77.	U Hájų	PP	Z	vyhl. č. 1/1982 Sb. NVP	6,60
78.	U Nového mlýna	NPP	Z	vyhl. č. 3/1982 Sb. NVP	12,30
79.	U Závisti	PP	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	0,70
80.	Velká skála	PP	Z	vyhl. č. 5/1968 Sb. NVP	1,80
81.	V Hrobech	PP	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	1,30
82.	Vidoule	PP	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	8,65
83.	Vinořský park	PR	Z	vyhl. č. 3/1982 Sb. NVP	37,35
84.	Vizerka	PP	V	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	3,10
85.	V Pískovně	PR	V	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	7,73
86.	Xaverovský Háj	PP	Z	vyhl. č. 1/1982 Sb. NVP	97,30
87.	Zámky	PP	V	vyhl. č. 4/1982 Sb. NVP	5,05
88.	Zlatnice	PP	Z	vyhl. č. 5/1968 Sb. NVP	3,26
89.	Zmrzlík	PP	V	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	16,10
90.	Železniční zářez	PP	Z	vyhl. č. 5/1988 Sb. NVP	0,55
	Roztocký háj – Tiché údolí	PR	Z	Výnos MŠVU č. 100.988/51-IV/5, novela výnos MK ČSR č. 14.200/88-SÚOP mimo hl. m. Prahy, zasahuje pouze část 50 m OP	

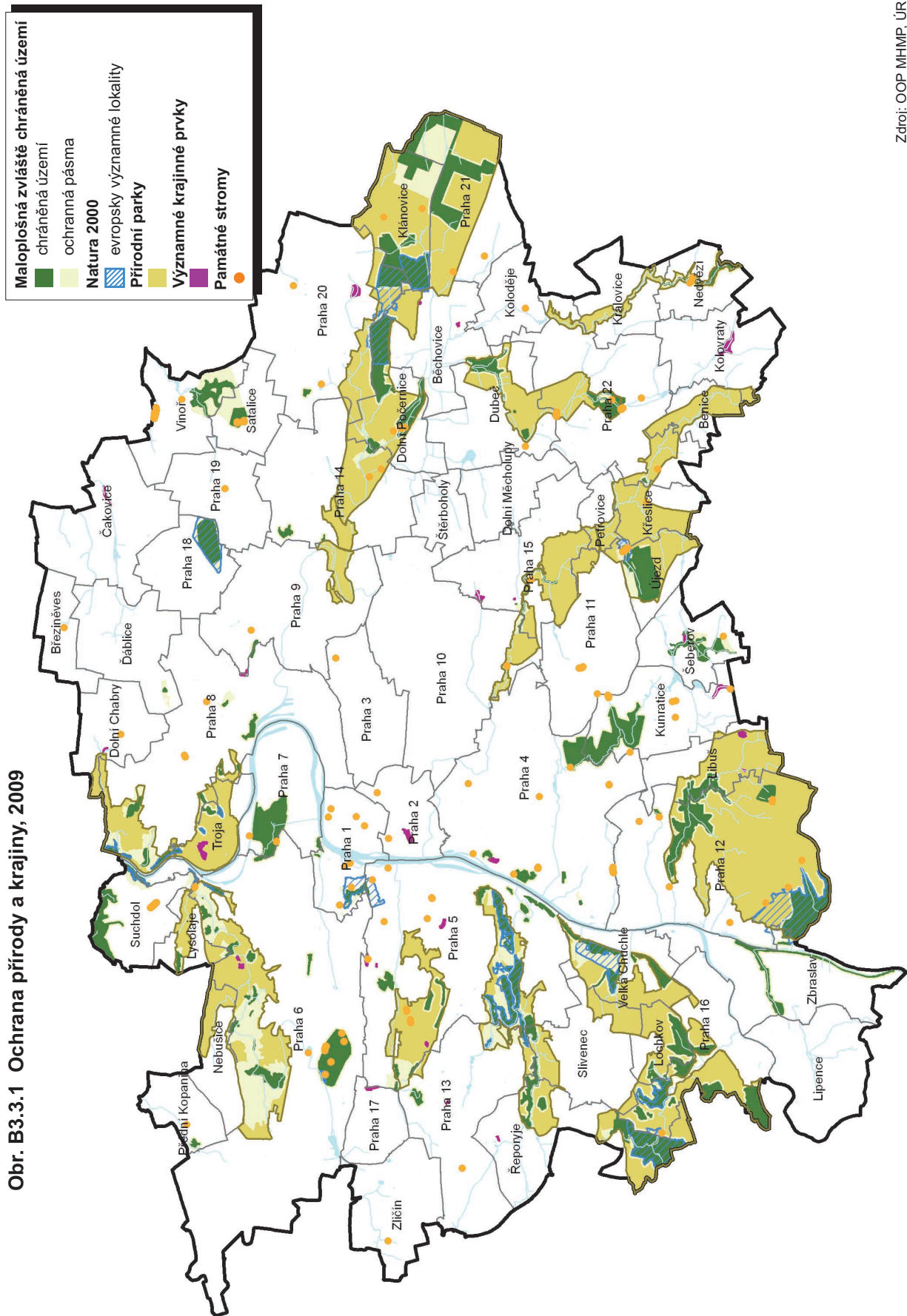
Legenda:**PP** přírodní památka**PR** přírodní rezervace**NPP** národní přírodní památka**OP** ochranné pásmo**Z** ochranné pásmo ze zákona, tj. 50 m**V** ochranné pásmo vyhlášené

Pozn.:

a) Celkem je na území HMP 90 zvláště chráněných území. Kategorie **PP – 67**, kategorie **PR – 15**, kategorie **NPP – 8**.

b) 1. 10. 2009 nabylo účinnosti nařízení č. 10/2009 Sb. HMP, o vyhlášení přírodní památky Prameniště Blatovského potoka a stanovení jejích bližších ochranných podmínek, které schválila Rada HMP dne 18. 8. 2009.

Zdroj: OOP MHMP

Zdroj: OOP MHMP, ÚRM

Tab. B3.3.3 Přehled registrovaných významných krajinných prvků (stav k 31. 12. 2009, 25 VKP)

Č.	Název	Registrace	Katastrální území	Číslo parcely
1.	Čertův vršek	čj. MHMP-24283/ OŽP/V-489/99/St ze dne 27. 9. 1999	Libeň	1999 (pás do vzdálenosti 20 metrů od hranice s pozemky parc. č. 2098/1 a 2097/1 k.ú. Libeň v délce této hranice) 2097/1 (pás do vzdálenosti 10 metrů od hranice s pozemkem parc. č. 2098/1 k.ú. Libeň v délce této hranice) 2098/1, 2447/1
2.	Botanická zahrada UK	čj. OŽP/17626/V/379/99/Pra ze dne 21. 4. 1999	Nové Město	1580, 1582, 1584, 1586, 1590, 1579/1
3.	Středisko služeb Hostivař	čj. OŽP-15982/98/ V-1678/99/St ze dne 28. 9. 1999	Hostivař	1780/2
4.	K Vrtilce	čj. MHMP-5480/ OŽP/V-61/00/St ze dne 21. 1. 2000	Písnice	55
5.	Křídový výchoz Na vrchách	čj. MHMP-7328/ OŽP/V-112/00/Pra ze dne 26. 4. 2000	Běchovice	1402
6.	Zamokřená louka u Golfu	čj. MHMP-7329/ OŽP/V-113/00/Pra ze dne 19. 4. 2000	Běchovice	1408
7.	Remízek u Stacha	čj. MHMP-7330/ OŽP/V-114/00/Pra ze dne 19. 4. 2000	Běchovice	1442, 1443
8.	Step nad golfovým hřištěm	čj. MHMP-23112/00/ OŽP/V-2014/99/Pra ze dne 13. 9. 2000	Jinonice	1353/2 (část), 1353/3 (část)
9.	Mokřady U Paloučku	čj. MHMP-54745/ OŽP/V-949/00/Bih ze dne 14. 8. 2000	Stodůlky	1177/34, 117746, 1177/47
10.	Topoly Červeno-mlýnského potoka	čj. MHMP-57138/ OŽP/V-1004/00/Bih ze dne 17. 10. 2000	Miškovice	324/1 mimo úzký východní výběžek 324/3, 324/4 (část), 327/1, 327/2, 327/3, 327/4, 327/5, 327/6, 327/7 (část), 327/8, 329/1
11.	Skalní útvar u Podolského profilu	čj. MHMP-23114/00/ OŽP/V-2014/99/Pra ze dne 12. 4. 2000	Podolí	1093/3 (část), 1093/2 (část), 1094/1 (část), 1120/4 (část)
12.	Společenstva křídových pramenů Pod Spiritkou	čj. MHMP-33173/ OŽP/V-136/00/Pra ze dne 8. 11. 2000	Smíchov	4221/1 (část)
13.	Společenstva křídových pramenů Pod Císařkou	čj. MHMP-33173/ OŽP/V-1362/00/Pra ze dne 31. 1. 2001	Smíchov	4672/1 (část)
14.	Mokřady Triangl	čj. MHMP-40050/ OŽP/V-710/00/Bih ze dne 20. 2. 2001	Hostivař	1712 (část), 1717/1 (část), 1719/2 (část), 1725 (část), 1744, 1745, 1746, 1747, 1748, 1751/2, 1752/1, 1752/2, 1754, 1755, 1756, 1757, 1758, 2725/1 (část)
			Strašnice	4499 (část), 4501/1 (část)
15.	Nivní porosty V Dubínách	čj. MHMP-70878/ OŽP/V-1272/00/Bih ze dne 26. 3. 2001	Kunratice	v katastru nemovitostí: 2361/1 (část) 2361/3, 2361/4, 2361/5, 2361/6, 2361/12, 2361/15, 2361/16, 2522/1 (část), 2522/4 v pozemkovém katastru (zjednodušená evidence): 494, 495, 496, 497, 498/1, 498/2, 499, 542, 543, 576, 581, 582, 583, 589/1, 590/2, 591
16.	Řepská step	čj. MHMP-63633/00/ OŽP/V-1110/00/Pra ze dne 6. 8. 2001	Řepy	1504/1 (část)
17.	Kolovratské vlhké louky	čj. MHMP-80883/ OŽP/V-1403/00/Bih ze dne 16. 1. 2002	Kolovraty	v katastru nemovitostí: 310/6, 310/4, 310/2, 324 v pozemkovém katastru (zjednodušená evidence): 168/1, 169/1, 170, 171/1, 177/4, 177/5, 177/6, 177/7, 177/9, 177/10, 177/11, 177/12, 177/13, 177/14, 177/16, 177/17, 177/18, 177/19, 177/20, 177/21, 177/22, 177/23, 177/24, 177/25, 177/26, 177/27, 177/28, 177/29, 177/30, 177/31, 177/32, 177/34, 177/35, 177/37, 177/38, 177/39, 189, 191, 193/1, 193/2

Č.	Název	Registrace	Katastrální území	Číslo parcely
18.	Společenstvo písnických vlhkých luk U Safiny	čj. MHMP-060957/2003/OŽP-VII-372/J ze dne 17. 4. 2003	Písnice	1008, 1009, 1010, 1011, 1012
19.	Lesostep Pod Kuliškou	čj. MHMP-175816/2003/OŽP-VII-1046/J ze dne 14. 5. 2004	Dejvice	4669 (část), 4683, 4684, 4685 (část), 4686, 4702 (část)
20.	Skalní výchoz v Dolních Chabrech s výskytem křivatce českého	MHMP-57392/05/OZP-V-270/R-69/Pra ze dne 31. 5. 2005 právní moc 4. 7. 2005	Dolní Chabry	348/1 (část), 348/7
21.	Lesostep Na Farkáně	SZn. S-MHMP-415039/2007/OOP-V-44/R-157/Pra ze dne 15. 11. 2007 právní moc 7. 12. 2007	Radlice	316/1
22.	Podmáčené louky v prameništi Svěpravického potoka	čj. S-MHMP-061732/2008/OOP-V-51/R-13/Pra ze dne 14. 3. 2008 právní moc 10. 4. 2008	Horní Počernice	4204, 4209
23.	Stepní trávníky a lesostep nad Sklenářkou, k.ú. Troja	čj. S-MHMP-061714/2008/OOP-V-50/R-12/Pra ze dne 4. 6. 2008 právní moc 27. 6. 2008	Troja	1500 (část), 1501, 1502/1, 1502/2, 1503, 1504/3, 1507
24.	Step v Řeporyjích	čj. MHMP-258918/2008/OOP-V-243/R-58/Pra ze dne 11. 7. 2008 právní moc 6. 8. 2008	Stodůlky	2181/1 (část)
25.	Podmáčená louka pod rybníkem Jordánek	MHMP-366173/2009/OOP-V-214/R-63/Pra ze dne 20. 8. 2009 právní moc 16. 9. 2009	Šeberov	1448

Zdroj: OOP MHMP

Tab. B3.3.4 Přehled registrovaných památných stromů vyhlášených Odborem ochrany prostředí MHMP (stav k 31. 12. 2009)

OOP	Orientační název	Druh	k.ú.	Parcela	Výška [m]	Obvod [cm]	Nabytí právní moci	Počet
1.	Dub uherský v Italské ulici	Quercus frainetto Ten.	Vinohrady	2267/5	289	19	7. 3. 1998	1
2.	Jinan dvouláložný v Královské oborě	Ginkgo biloba L.	Bubeneč	1772/1	362	23	7. 3. 1998	1
3.	Tis červený v Rajs. dvoře u Františkánů	Taxus baccata L.	Staré Město	663	60,77, 95,62	7,5	7. 3. 1998	1
4.	Dub letní v Dolních Chabrech	Quercus robur L.	Dolní Chabry	541	370	34	7. 3. 1998	1
5.	Stromořadí lípy srdčité v ul. Gagarinova	Tilia cordata L.	Suchdol	2383	119–257	11–21	15. 4. 1998	19
6.	Dva duby letní v Točné	Quercus robur L.	Točná	409	273, 345	25, 25	8. 6. 1998	2
7.	Dub letní v Klánovicích	Quercus robur L.	Klánovice	677	385	24	21. 8. 1998	1
8.	Dub letní Nad Výšinkou	Quercus robur L.	Smíchov	3690	388,337	27	21. 8. 1998	1
9.	Cedr atlaský Na Balkáně	Cedrus atlantica Manetti ex Carr.	Vysočany	1919/1	253	19,5	21. 8. 1998	1
10.	Lípa srdčitá Na Šabatce	Tilia cordata L.	Komořany	687/1	382	22,5	20. 8. 1998	1
11.	Platan javorolistý u Velkopřevor. paláce	Platanus x acerifolia (Ait.) Willd.	Malá Strana	249	712	32	20. 8. 1998	1
12.	Platan javorolistý v zahradě Kinských	Platanus x acerifolia (Ait.) Willd.	Smíchov	3134	546	28	19. 8. 1998	1
13.	Dub letní v Nedvězí	Quercus robur L.	Nedvězí	245	348	22	12. 11. 1998	1
14.	Jasan ztepilý u školy v Bártlově ul.	Fraxinus excelsior L.	Horní Počernice	192	355	19	11. 11. 1998	1
15.	Platan javorolistý na Karlově náměstí	Platanus x acerifolia (Ait.) Willd.	Nové Město	2418/1	678	17	14. 11. 1998	1

OOP	Orientační název	Druh	k.ú.	Parcela	Výška [m]	Obvod [cm]	Nabytí právní moci	Počet
16.	Kunratický dub letní	Quercus robur L.	Kunratice	862	424	18	14. 11. 1998	1
17.	Lípa srdčitá na Vídeňské	Tilia cordata L.	Krč	2998	347	16	14. 11. 1998	1
20.	Platan javorolistý na Kampě	Platanus x acerifolia (Ait.) Willd.	Malá Strana	778/1	489	34	14. 11. 1998	1
21.	Lípa srdčitá u kostela ve Víně	Tilia cordata L.	Víně	309	420	26	23. 7. 1999	1
22.	Dub letní v Kunraticích „U Vesteckých“	Quercus robur L.	Kunratice	2362/1	414	25	18. 8. 1999	1
23.	Lípa v Přední Kopanině	Tilia cordata L.	Přední Kopanina	725	265	17	28. 1. 2000	1
24.	Lípa srdčitá u brány zámeckého parku	Tilia cordata L.	Kunratice	11/1	373	19	26. 1. 2000	1
25.	Lípa srdčitá v ul. Krnská	Tilia cordata L.	Kbely	1771/1	353	23	10. 11. 2001	1
26.	Jasan ztepilý u kostela sv. Petra	Fraxinus excelsior L.	Dubeč	2	371	28	26. 1. 2000	1
28.	Dub letní na návsi v Hostavicích	Quercus robur L.	Hostavice	941	358	20	26. 1. 2000	1
29.	Duby letní Na jelenách u Kunratického l.	Quercus robur L.	Kunratice	862, 863/1	274–362	17–28	26. 1. 2001	3
30.	Duby letní na Pavím vrchu	Quercus robur L.	Smíchov	1487/1	270–440	16,5–21	7. 12. 2001	3
31.	Lípy u kapličky sv. Anny v Satalicích	T. cordata L. + T. platyphylla Scop.	Satalice	76	298–558	18–19	5. 4. 2001	4
32.	Duby letní v pásu u Říčanky	Quercus robur L.	Uhřetěves	1756/1	174–428	23; 30	2. 2. 2000	6
33.	Dub letní při ul. Střelnická	Quercus robur L.	Kobylisy	2364/1	400	26	22. 1. 2000	1
34.	Duby letní ve Farské ulici	Quercus robur L.	Hostavice	8/1	347, 370	19, 25	12. 11. 2003	2
35.	Dub letní u samoty Nouzov	Quercus robur L.	Točná	845	342	23	26. 1. 2000	1
36.	Hrušeň obecná nad Zdíkovskou ulicí	Pyrus communis L.	Smíchov	4261/220	306	11	12. 4. 2002	1
37.	Platan javorolistý v parku Jezerka	Platanus x acerifolia (Ait.) Willd.	Nusle	2387	500	32	8. 2. 2001	1
38.	Dub ve Švehlově sadě – ul. K Horkám	Quercus robur L.	Hostivař	2241/1	411	27	9. 5. 2001	1
39.	Dub letní v ul. U Malvazinky	Quercus robur L.	Smíchov	1813/1	281	16	3. 2. 2001	1
40.	Duby letní ve Ctěnickém háji	Quercus robur L.	Víně	704/1	268–431	32–40	7. 2. 2001	11
41.	Duby letní v Cholupické bažantnici	Quercus robur L.	Cholupice	342	441, 443	30,5; 23	27. 3. 2001	2
42.	Lípa republiky v Krčské 205/241	Tilia platyphylla Scop.	Krč	1451	252	19	31. 3. 2001	1
43.	Dub letní v Řásovcce	Quercus robur L.	Staré Město	1027	299	23	23. 3. 2001	1
44.	Lípa srdčitá v Chabech	Tilia cordata L.	Třebonice	339	665 (boule)	21	19. 8. 1994	1
45.	Velký dub letní na Císařském ostrově	Quercus robur L.	Bubeneč	1893/9	450 ve 30 cm	23	26. 10. 1994	1
46.	Dub letní v Modřanech	Quercus robur L.	Modřany	4400/152	337	21	8. 8. 2001	1
47.	Dub letní v Záběhlicích	Quercus robur L.	Záběhlice	22/1	526	34	22. 5. 2001	1
48.	Platan javorolistý v Podbabě 20/2523	Platanus acerifolia (Ait.) Willd.	Dejvice	4838	428	30	10. 7. 2001	1
49.	Dub letní v Dolních Počernicích	Quercus robur L.	Dolní Počernice	303	595 v 70 cm	24	17. 7. 2001	1
50.	Buky lesní v oboře Hvězda	Fagus sylvatica L.	Liboc	1244, 125	507, 373	35, 34	22. 8. 2001	2
51.	Dub letní u parku	Quercus robur L.	Březiněves	7	411	26	31. 8. 2001	1
52.	Dub letní za náměstím bří. Jandusů	Quercus robur L.	Uhřetěves	169/1	462	36	23. 8. 2001	1
54.	Platan u sv. Klimentata	Platanus acerifolia (Ait.) Willd.	Nové město	322	330	24	24. 1. 2002	1
55.	Hrušeň obecná pod Vysokou cestou	Pyrus communis L.	Braník	170	200	14,5	9. 8. 2002	1

OOP	Orientační název	Druh	k.ú.	Parcela	Výška [m]	Obvod [cm]	Nabytí právní moci	Počet
56.	Hraniční dub Uhříněvského panství	Quercus robur L.	Uhříněves	1758/1, 1758/2	515	33	22. 5. 2003	1
57.	Duby na hrázi rybníka Homolka	Quercus robur L.	Újezd u Průhonic	650, 653, 654/1, 654/2, 651/2	236–505	15–28	1. 8. 2002	12
58.	Skup. Jírovce maďal – oboře Hvězda	Aesculus hippocastanum L.	Liboc	1227/1	200–297	20	2. 10. 2002	5
59.	Dub zimní nad sz spojkou ve Hvězdě	Quercus petraea(Matt)	Liboc	1227/5	352	17,5	2. 10. 2002	1
60.	Buk lesní při sz spoje v oboře Hvězda	Fagus silvatica L.	Liboc	1227/1	385	30	2. 10. 2002	1
61.	Buk proti Ruzyňské bráně – Hvězda	Fagus silvatica L.	Liboc	1227/1	322	39	2. 10. 2002	1
62.	Lípa u kostela sv. Prokopa v Hrnčích	Tilia cordata L.	Šeberov	862	376	11	3. 1. 2003	1
63.	Dub proti Lišovické ul. v Kunratické bažantnici	Quercus robur L.	Kunratice	1660/1	370	34	8. 2. 2003	1
64.	Dub proti altánu v Kunratické bažantnici	Quercus robur L.	Kunratice	1660/1	359	29	24. 2. 2003	1
65.	Olše lepkavá Sobín	Alnus glutinosa (L.) Gaertn.	Sobín	272/1	282	13,5	4. 4. 2003	1
66.	Dub letní pod zemědělskou usedlostí	Quercus robur L.	Nedvězí	171/1	369	23	1. 10. 2003	1
67.	Buk lesní proti letohrádku Hvězda	Fagus silvatica	Liboc	1239	327	27	1. 10. 2003	1
68.	Dub nad altánem Satalické bažantnice	Quercus robur L.	Satalice	924	675 ve 110	32	11. 6. 2004	1
69.	Dub za bývalou kovárnou v Pitkovicích	Quercus robur L.	Pitkovice	112/1	358	24	11. 6. 2004	1
70.	Duby u Podleského rybníka	Quercus robur L.	Uhříněves	1674	257–575	17–25	16. 6. 2004	8
71.	Dub při úřadu M.č. Praha - Křeslice	Quercus robur L.	Křeslice	4/4	370	26	16. 6. 2004	1
72.	Dub letní na hrázi Libockého rybníka	Quercus robur L.	Liboc	329	400	18	7. 8. 2004	1
73.	Duby letní u hájovny v Čimickém háji	Quercus robur L.	Bohnice	607, 613	363, 493	32, 19	20. 9. 2004	2
74.	Dub letní v Hrobech	Quercus robur L.	Kamýk	1858/1, 890/2	355	22	10. 11. 2006	1
75.	Dub sev. Branišovské	Quercus robur	Točná	866/2	417	25	22. 11. 2006	1
76.	Lípa v Nedvězí	Tilia cordata L.	Nedvězí	PK 66/1	575	27	28. 10. 2006	1
77.	Dub letní v Dienzenhofe-rových sadech	Quercus robur L.	Smíchov	31	375	20	17. 2. 2005	1
78.	Dub Karel	Quercus robur L.	Koloděje	32	734	27	1. 3. 2006	1
79.	Duby v lesoparku Na Cibulkách	Quercus robur L.	Košíře	1863/2, 2142/1, 1868/1	430–505	26–28	23. 6. 2007	3
80.	Dub letní v lesoparku Na Cibulkách	Quercus robur L.	Košíře	1872/1	401	28	21. 6. 2007	1
81.	Dub v Klánovicích	Quercus robur L.	Klánovice	320/1	312	28	1. 8. 2007	1
82.	Dub letní v Horních Počernicích	Quercus robur L.	Horní Počernice	2078/2	348	22	1. 8. 2007	1
83.	Jasan ve Strahovské zahradě	Fraxinus excelsior L.	Hradčany	255/1	510	37	13. 10. 2007	1
84.	Jinan na Novém Městě	Ginkgo biloba L.	Nové Město	562	255	26,5	18. 10. 2007	1
85.	Jasanová alej v Chodově	Fraxinus excelsior L.	Chodov	391/1, 251/5, 245/2	202–254	16,5–22	30. 10. 2007	9
86.	Skupina dubů letních v Satalické oboře	Quercus robur L.	Satalice	924	501, 328	26, 33	17. 10. 2007	2
87.	Skupina dubů letních v ul. Mezivrší	Quercus robur L.	Braník	951/3	324, 302	25, 17	23. 10. 2008	2
88.	Dub v lesním porostu Kamýk	Quercus robur L.	Kamýk	1858/1	333	36	10. 10. 2008	1

OOP	Orientační název	Druh	k.ú.	Parcela	Výška [m]	Obvod [cm]	Nabytí právní moci	Počet
91.	Skupina dubů v ul. Sládkovičova	Quercus robur L.	Krč	2869/1	216–272	21–26	18. 9. 2008	4
92.	Jilm vaz v Michelském lese	Ulmus laevis PALL.	Krč	2232/1	358	31	5. 6. 2008	1
93.	Lípa na Proseku u kostela sv. Václava	Tillia cordata MILL.	Prosek	1122	316	20	24. 9. 2008	1
94.	Dub s bizarním kmenem Na Cibulkách	Quercus robur L.	Košíře	1872/1	520	22	19. 3. 2008	1
95.	Dub letní v ul. Mezivrší	Quercus robur L.	Braník	951/3	237	22	23. 10. 2008	1
96.	Lípa u hasičské zbrojnice v Újezdu nad Lesy	Tillia platyphylla	Újezd nad Lesy	461/1	15	162	28. 10. 2009	1
97.	Duby v ul. V lučinách	Quercus robur L.	Hodkovičky	1056/5, 1056/6	18–32	258–403	25. 9. 2009	12
98.	Dub v parku v Dolních Počernicích	Quercus robur L.	Dolní Počernice	1482	39	466	26. 3. 2009	1
99.	Skupina dubů na hrázi Počernického rybníka	Quercus robur L.	Dolní Počernice	1482	32–35	428–458	26. 3. 2009	2
101.	Dub v Podolí	Quercus robur L.	Podolí	418	23	368	24. 6. 2009	1
102.	Babyka v Seminářské zahradě	Acer campestre L.	Malá Strana	919/1	24	278	19. 6. 2009	1
103.	Jasan u Starokolínské	Fraxinus excelsior L.	Újezd nad Lesy	737	27	465	6. 11. 2009	1

Pozn.: V roce 2009 byla provedena revize všech památných stromů včetně jejich rozměrů.

Zdroj: OOP MHMP

Tab. B3.3.5 Soustava NATURA 2000 – Evropsky významné lokality na území hl. m. Prahy (stav k 31. 12. 2009)

Název	Rozloha [ha]	Biogeografická oblast	Zřizovací předpis	Navrhovaná kategorie ZCHÚ
Praha - Letňany	75,1670	kontinentální	Nařízení vlády č. 132/2005 Sb.	NPP – národní přírodní památka
Obora Hvězda	1,9125	kontinentální	Nařízení vlády č. 132/2005 Sb.	PP – přírodní památka
Praha - Petřín	52,5905	kontinentální	Nařízení vlády č. 132/2005 Sb.	PP – přírodní památka
Blatov a Xaverovský háj	213,8850	kontinentální	Nařízení vlády č. 132/2005 Sb.	CHKO – chráněná krajinná oblast, PR – přírodní rezervace, PP – přírodní památka
Milíčovský les	11,4163	kontinentální	Nařízení vlády č. 132/2005 Sb.	PP – přírodní památka
Radotínské údolí	109,4440	kontinentální	Nařízení vlády č. 132/2005 Sb.	CHKO – chráněná krajinná oblast
Lochkovský profil	34,3074	kontinentální	Nařízení vlády č. 132/2005 Sb.	NPP – národní přírodní památka
Břežanské údolí	496,5260	kontinentální	Nařízení vlády č. 132/2005 Sb.	PR – přírodní rezervace, PP – přírodní památka
Chuchelské háje	74,8212	kontinentální	Nařízení vlády č. 371/2009 Sb.	PR – přírodní rezervace, PP – přírodní památka
Havránka a Salabka	2,7348	kontinentální	Nařízení vlády č. 371/2009 Sb.	PP – přírodní památka
Kaňon Vltavy u Sedlce	34,7508	kontinentální	Nařízení vlády č. 371/2009 Sb.	PR – přírodní rezervace, PP – přírodní památka
Prokopské údolí	126,7728	kontinentální	Nařízení vlády č. 371/2009 Sb.	PR – přírodní rezervace, PP – přírodní památka

Pozn.: Významná část Břežanského údolí se nachází na území Středočeského kraje.

Zdroj: AOPK ČR

B3.4 MĚSTSKÁ ZELEŇ

V této kapitole jsou uvedeny informace o obnově a péči o městskou zeleň (parky, stromořadí) v roce 2009, dále jsou zde zařazeny rovněž údaje o činnostech souvisejících s výkonem péče o krajinu a zeleň, včetně lesů, potoků a chráněných území, které v rámci samosprávné působnosti zajišťuje Odbor ochrany prostředí Magistráty hl. m. Prahy.

B3.4.1 Obnova mimořádně významných pražských parků (I. kategorie)

Usnesením Zastupitelstva hl. m. Prahy „Zásady péče o zeleň v hlavním městě Praze“ (dále Zásady) je nastaven systém péče o zeleň. Parky a parkově upravované plochy jsou rozděleny do 4 kategorií. Parky I. kategorie (tzv. plochy mimořádného významu) ve vlastnictví města jsou ve správě hl. m. Prahy (správu zajišťuje Odbor ochrany prostředí MHMP). Parky II. a parky III. kategorie a tzv. parkově upravované plochy (IV. kategorie) v majetku města jsou svěřeny do péče městských částí, na jejichž území se parky nacházejí.

Celková výměra zahrad a parků v majetku města činí přibližně 2649 ha, z toho přibližně 232 ha v I. kategorii, 71,4 ha ve II. kategorii, 188,1 ha ve III. kategorii a 2157,2 ha ve IV. kategorii.

Odbor ochrany prostředí MHMP mimo pravidelné údržby pokračuje i v nezbytné obnově parků, uličních stromořadí a zajišťuje rozvojové projekty zeleně. Na základě schválených projektových dokumentací se postupně obnovují následující zahrady a parky I. kategorie: **Letenské sady, zahrada Kinských, komplex zahrad vrchu Petřína, Královská obora, park na vrchu Vítkově.**

Pozn.: 17. 6. 2010 byla Radou HMP schválena nová Konceptce péče o zeleň v hl. m. Praze, která dělí zeleň nově do tří kategorií (podrobnosti v části E2 Strategie a koncepce).

Obr. B3.4.1 Zahrady a parky I. kategorie – orientační mapka

Zdroj: OOP MHMP

Letenské sady

V roce 2009 bylo v rámci projektu „Čistá a zelená Praha“ vysazeno větší množství stromů, keřů a cibulovin. Tyto výsadby se týkaly druhé a třetí etapy, severní části, západního nástupu a „skaláku“ plánovaných vegetačních úprav. Dále byly v parku vybrány dvě lokality, které slouží veřejnosti jako pikniková místa. Tato pikniková místa byla osazena piknikovou lavičkou a košem na odpad z dřevěného uhlí při případném grilování. V platanové aleji a na velké ploše nad platanovou alejí byl instalován závlahový systém.

Během roku byly v parku několikrát provedeny arboristické práce, jejichž cílem byl výchovný, zdravotní, redukční a bezpečnostní řez.

Pokračovalo se v revitalizaci jižních svahů Letenských sadů, které jsou součástí lokálního i nadregionálního biokoridoru a lokálního biocentra. Stejně jako v předešlých letech se kácely suché stromy, odstraňovaly výmladky akátů a kustovnice. Aby nebylo nutné používat velké množství biocidů zatěžující životní prostředí, je aplikován přírodní způsob likvidace výmladků nepůvodních dřevin na vysokých pařezech. Odstraněné nepůvodní dřeviny se nahrazují výsadbou stanovištně vhodnějších domácích dřevin.

Na Letenské pláni pokračovaly stavební práce spojené s vybudováním tunelového komplexu Blanka, který je součástí rozsáhlé výstavby severozápadní části Městského okruhu a jeho zprovoznění je předpokládáno v roce 2012.

Královská oboře

V roce 2009 byly během období vegetačního klidu odstraněny suché, poškozené a nebezpečné stromy. Následně bylo v Královské oboře vysazeno cca 150 kusů stromů, a doplněny keřové skupiny. Výsadba dalších dřevin pokračovala v jarních měsících 2009. K výsadbě byly vybrány druhy odpovídající biotopu lužního lesa, který v Královské oboře převládá. Jedná se jak domácí, tak i introdukované dřeviny, které mají z historického hlediska v Královské oboře své místo.

Na podzim roku 2009 proběhla výsadba cibulovin do trávníků, čímž došlo k oživení parku v podzimních a především jarních měsících. Během roku došlo také k obnově a opravám mobiliáře, jednalo se především o nové nátěry stávajících laviček a částečné doplnění o další kusy. Dále byly v roce 2009 rozšířeny herní prvky na dětských hřištích a doplněny stávající fitprvky.

Vítkov

V roce 2009 pokračoval projekt obnovy centrální části parku. V rámci akce „Čistá a zelená Praha“ bylo v parku vysazeno 56 000 kusů půdopokryvných rostlin *Hedera helix*, *Parthenocissus quinquefolia* a *Vinca minor* ve svazích podél severního chodníku. V částech kolem hřišť bylo do trávníků vysazeno 40 000 kusů cibulovin.

U vstupu z Domažlické ulice byla zrekultivována část parkové plochy, zřízena závlaha a položen travní koberec. V parku byly umístěny nové lavičky v počtu 80 kusů a je zde 100 nových košů na tříděný odpad. Zbudovala se 2 pikniková místa. V parku u vstupních míst byly instalovány informační tabule.

Pokračovala také rekonstrukce objektu Národního kulturního památníku, jeho provoz byl zahájen na podzim 2009.

Pozn. k 11/2010: V návaznosti na vybudování Vítkovských železničních tunelů, které jsou součástí stavby „Nového spojení“ byla z již nefunkční staré železniční tratě vybudována cyklostezka, která je propojena s parkem schodištěm, navazujícím na piknikové místo v jižním svahu Vítkova.

Komplex vrchu Petřína

V rámci komplexu zahrad vrchu Petřína bylo v posledních letech provedeno několik významných stavebních akcí, k nejpatrnějším z hlediska návštěvníků patří rekonstrukce Hladové zdi a Jiřínkového sadu. Před několika lety došlo k celkové obnově zdi vymežující Lobkovickou zahradu a k rekonstrukci přilehlých schodišť. V Seminářské zahradě bylo vystavěno nové dětské hřiště a byla dokončena postupná obnova ovocného sadu, která probíhala po etapách od roku 1981. Ve Strahovské zahradě byla na jižním svahu před ohradní zdí založena vinice o 650 hlavách vinné révy.

V listopadu 2008 byla zahájena rekonstrukce Strahovské zahrady, která je rozfázována do čtyř let. Do konce roku 2009 byly obnoveny dva bloky ovocného sadu, z toho v roce 2009 bylo vykáceno 140 přestárlých a neperspektivních stromů a vysazeno 375 většinou původních českých ovocných druhů. Dokončení kompletní rekonstrukce porostů ve Strahovské zahradě je plánováno na jaro 2012.

Pozn. k 11/2010: Vyprojektována je kompletní rekonstrukce Lobkovické zahrady na základě historických podkladů. Z dlouhodobějšího hlediska bude řešena rekonstrukce Parku u rozhledny a Růžového sadu na vrcholu Petřína.

Zahrada Kinských

Projekt na obnovu Zahrady Kinských byl zpracován koncepčně na několik let a stejně tak probíhá i samotná realizace. Práce, které proběhly v roce 2008, byly popsány v předchozí ročence. V prosinci roku 2008 byla zahájena rekonstrukce druhé části cestní sítě zároveň s rekonstrukcí dětského hřiště ve svahu nad jezírkem Herkules, včetně obnovy přilehlého zázemí. Obě zmiňované rekonstrukční akce zahrnovaly založení dešťové kanalizace pro odvedení srážkové vody ze svahů. Stavební práce byly ukončeny v prosinci 2009 a budou na ně navazovat sadové úpravy.

Obě stavební investiční akce byly provedeny za přispění Fondů EU. Rekonstrukce cestní sítě ve svahové části zahrady byla provedena včetně zcela nové dešťové kanalizační sítě, nového založení podkladních vrstev, položení nové žulové dlažby v pískové barvě a nového masivního dřevěného zábradlí. Součástí bylo i provedení dvou nových kašen plněných vodou z místních podzemních zdrojů a provedení nového veřejného osvětlení podél cest.

Řešený prostor byl vybaven rovněž novým parkovým mobiliářem a od momentu dokončení jsou provedeny i celkové nové sadové úpravy v okolí cest.

Dětské hřiště nad dolním jezírkem bylo provedeno zcela nově včetně upravené konfigurace terénu, nového kovového oplocení, propojovací lávky do západní části zahrady. Hřiště je vybaveno jednak herními prvky a pro vyšší věkové kategorie je jeho součástí i hřiště volejbalové. Pro trvalou pohodu návštěvníků byl na hřišti vybudován nový objekt sociálního zázemí s WC pro dospělé i děti, je zde možnost přebalení nemluvnat a v neposlední řadě slouží jako zázemí pro trvalý dohled. Rovněž na hřišti a v jeho okolí proběhly masivní sadové úpravy, hřiště bylo otevřeno v září 2010.

V rámci rekonstrukce cest byla nově upravena i plocha po bývalé oranžerii a nově provedeny související opěrné zdi. Rekonstrukce objektu bude projektována a připravována k realizaci v příštích letech.

Pozn. k 11/2010: Jedním z dále plánovaných projektů je rekonstrukce původní oranžerie, ze které jsou v zahradě patrné pouze základy.

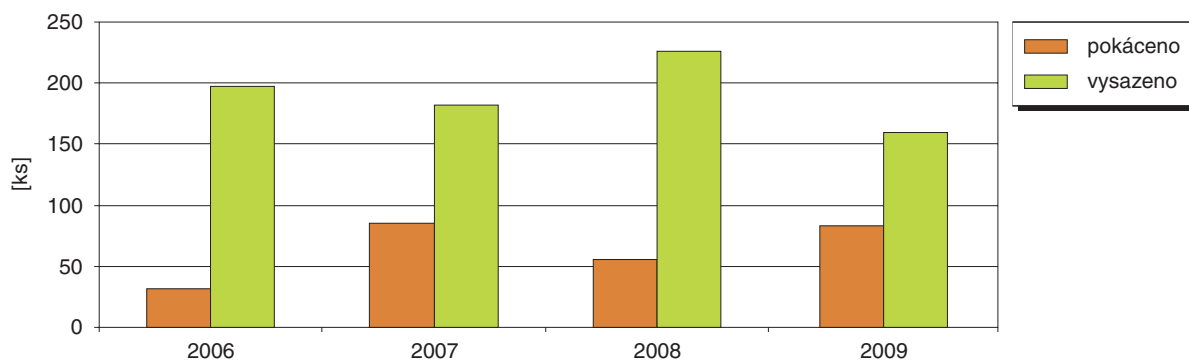
B3.4.2 Stromořadí

Od roku 1995, kdy hlavní město zahájilo **projekt Praha stromům – stromy Praze**, v jehož rámci začala systematická obnova uličních stromořadí, se podařilo ve stromořadích zařazených do systému stromořadí I. kategorie významu **vysadit více než 3210 nových stromů**.

I v tomto roce pokračuje postupná obnova uličních **stromořadí I. kategorie**. Magistrát hl. m. Prahy uzavřel s Technickou správou komunikací smlouvu o „Zabezpečení péče o vybranou silniční vegetaci“, jejímž předmětem je zabezpečení pravidelné péče o stromořadí I. kategorie. Péčí o stromořadí se rozumí obnova stromořadí, tj. nezbytné kácení, náhrady odstraněných stromů a dosadby chybějících stromů ve stromořadích (ve stávajících i nově budovaných rabátkách) a údržba stávajících stromů i nových výsadeb. Při realizovaných obnovách je v první řadě kladen důraz na snahu rozšířit stávající počet výsadbových míst i v úsecích, kde v současné době stromy v ulicích nejsou.

Počet nově vysazovaných stromů v uličních stromořadích vždy značně převyšuje počet stromů kácených. Obnova stromořadí I. kategorie v roce 2009: pokáceno 83 kusů, vysazeno 159 kusů.

Obr. B3.4.2 Obnova stromořadí I. kategorie

Zdroj: OOP MHMP

Realizace jaro 2009

U Nemocnice a Lipová – Praha 2

Obnovu stromořadí v ulici *U Nemocnice* vyvolal špatný zdravotní stav původních 11-ti stromů. Stromy byly pokáceny, nahrazeny novými a zároveň bylo dosazeno 9 kusů stromů do prázdných stromových mís – tzn. že nově bylo v ulici vysazeno 20 kusů javoru babyky (*Acer campestre* 'Elsrijk'). Všechny stromové mísy byly zároveň zvětšeny pro zlepšení stanovištních podmínek stromů a byly doplněny kovovými zábranami proti najíždění aut.

V ulici *Lipová* bohužel nebylo možné přes veškeré snahy stávající stromořadí rozšířit o více než dvě nová stromová místa. Důvodem je přítomnost inženýrských sítí, bez jejichž přeložení není stromy možné do ulice vysadit. Byly zde dovysazeny 2 kusy lípy *Tilia cordata* 'Greenspire'.

Korunní (pravá strana v úseku Blanická–U vodárny) – Praha 2

Jednalo se o závěrečnou etapu postupné obnovy stromořadí v ulici Korunní, která probíhala v několika etapách od roku 2004. Tak jako v předchozích etapách bylo k obnově přistoupeno na základě nevyhovujícího zdravotního stavu a zhoršené provozní bezpečnosti jednotlivých stromů. Pokácené stromy byly nahrazeny novými, byly dosazeny prázdné stromové mísy a stromořadí bylo rozšířeno o 4 nová stromová místa. Pro zkvalitnění stanovištních podmínek stromů byly stromové mísy zvětšeny. Celkem bylo v tomto úseku ulice Korunní pokáceno 11 stromů a vysazeno 36 stromů. V návaznosti na předchozí etapy byl pro obnovu stromořadí zvolen kultivar akátu bílého *Robinia pseudoacacia* 'Monophylla'.

Realizace podzim 2009

Českomoravská (v úseku Lihovarská–Kurta Konráda) – Praha 9

Cílem výsadby extenzivního společenstva trvalek do vybraných vegetačních pásů v ulici Českomoravská bylo navržení vhodné kombinace vytrvalých bylin do štěrkového substrátu s cílem vytvoření vzhledově pestrého porostu s minimálními nároky na údržbu. Jedná se o 3 plochy s celkovou výměrou 108 m². Jedna z ploch byla navíc doplněna o výsadbu vzrostlého listnatého alejového stromu jako náhrada původního solitérního platanu. Celkem bylo v ulici Českomoravská vysazeno 862 kusů trvalek, 2160 kusů cibulovin a 1 strom – platan javorolistý (*Platanus acerifolia*).

Estonská (v úseku Kodaňská–Ruská) – Praha 10

Byla provedena celková rekonstrukce prostoru a do ulice bylo znovu navraceno dvouřadé stromořadí. Původní stromové mísy v prostoru parkujících aut byly upraveny a propojeny se zeleným pásem a byly vymezeny nepravidelně zvýšeným obrubníkem a sloupky v rozích. Zároveň proběhla rekonstrukce původních dlážděných odvodňovacích žlabů oddělujících zelený pás od chodníků. Stávající nevhodný sortiment keřů byl nahrazen novou výsadbou, a to pásy tavolníku s podrostem z břečťanu a skalníku. Zároveň bylo z bezpečnostních a zdravotních důvodů pokáceno 5 stromů. Nově pak bylo v ulici Estonská vysazeno 12 stromů svitelu latnatého (*Koelreuteria paniculata*) a jako podrost bylo do zelených pásů vysazeno 2123 kusů břečťanu (*Hedera helix*), 241 kusů tavolníku (*Spiraea cinerea* 'Grefshaim') a 501 kusů skalníku (*Cotoneaster salicifolius* 'Repens').

Hořejší nábřeží (v úseku Vltavská–Palackého most) – Praha 5

K obnově stromořadí na Hořejším nábřeží bylo přistoupeno na základě nevyhovujícího zdravotního stavu stávajících dřevin. Z důvodu úpravy sponu dřevin a blízkosti dopravního značení nebyl jeden z pokácených stromů nahrazen novým. Celkem bylo na Hořejším nábřeží pokáceno 10 stromů a vysazeno 9 kusů jerlínu japonského (*Sophora japonica*).

Kostelní (v úseku U letenského sadu–Muzejní) – Praha 7

V návaznosti na předchozí etapu obnovy jednostranného stromořadí byla v rámci této II. etapy provedena rekonstrukce zeleného středového pásu před Národním technickým muzeem – tzn. že stávající travnatá plocha byla nahrazena výsadbou dvouřadého stromořadí se smíšenou trvalkovou podsadbou.

Trvalkový záhon o rozloze 782 m² je navržen dle zásad extenzivních výsadeb, tedy s minimální nutnou údržbou a především celoroční proměnlivostí. Vzhledem k rozměru záhonu byla zvolena vyšší (tj. cca 1 m vysoká) úroveň trvalkové výsadby, doplněná alejovými stromy. Záhon je rozdělen do 5ti segmentů, aby plocha nepůsobila monotónně, zároveň směsi obsahují několik shodných druhů a jejich jednotlivými elementy jsou okrasné trávy. Pro výběr rostlin bylo zásadní kritérium vhodnost pro stanovištní podmínky (suché, propustné, málo živné stanoviště)

bez nutných výměn, resp. vylepšování zeminy. Stromořadí je tvořeno z jerlínu japonského. Celkem bylo v Kostelní ulici vysazeno 9 kusů jerlínu japonského (*Sophora japonica*), 5464 kusů trvalek a 35 880 kusů cibulovin.

Střešovická (v úseku Patočkova–V průhledu) – Praha 6

K obnově stromořadí bylo přistoupeno na základě značně zhoršeného zdravotního stavu a provozní bezpečnosti stávajících dřevin. V rámci realizace bylo pokáceno 24 stromů, vysazeno 34 stromů a všechny stromové mísy byly z důvodu zkvalitnění stanovištních podmínek zvětšeny. Vysazovaným druhem byla hrušeň (*Pyrus calleryana* 'Chanticleer'), která má pyramidální korunu a drobné plody.

Vyšehradská – Praha 2

Nevyhovující zdravotní stav většiny stromů a možnost dosadby prázdných stromových mís byly hlavními důvody pro realizaci této obnovy. Celkem byly v ulici Vyšehradská pokáceny 4 stromy a vysazeno 12 kusů hlohu obecného (*Crataegus laevigata*).

Vinohradská – Praha 2 a 3

V návaznosti na předchozí celkovou rekonstrukci tohoto stromořadí bylo vysazeno 5 stromů náhradou za odstraněné uhynulé staré stromy z původní výsadby. Všechny stromové mísy byly z důvodu zkvalitnění stanovištních podmínek zvětšeny a opatřeny pochozí mříží a kovovou chráničkou kmene. Nově tak byly v ulici vysazeny 2 kusy akátu bílého *Robinia pseudoacacia* a 3 kusy lípy *Tilia europaea* 'Pallida'.

Francouzská – Praha 2

V návaznosti na celkovou rekonstrukci chodníků a komunikace, které v rámci protihlukových opatření realizovala Technická správa komunikací HMP (v úseku Blanická–Jana Masaryka) bylo v ulici Francouzská vysazeno 5 kusů jerlínu japonského (*Sophora japonica*), náhradou za 4 pokácené stromy z původní výsadby.

Škroupovo náměstí – Praha 3

Byla provedena dosadba prázdných stromových míst ve stromořadí po vnějším obvodu náměstí. V zeleném pásu tak bylo dosazeno 5 kusů bílé kvetoucí úzkokorunné třešně *Prunus hillieri* 'Spire'. Zároveň s tím bylo dosazeno jedno prázdné stromové místo v ústí ulice Zvonařova, kde byl vysazen 1 kus javoru *Acer platanoides* Olmsted.

Sokolovská – Praha 9

Na základě značně zhoršeného zdravotního stavu a provozní bezpečnosti byly pokáceny další 4 stávající stromy z původní výsadby napadené dřevokaznou houbou sírovcem žltlooranžovým. Posléze byla provedena dosadba 4 kusů jerlínu japonského *Sophora japonica*.

Janáčkovo nábřeží – Praha 5

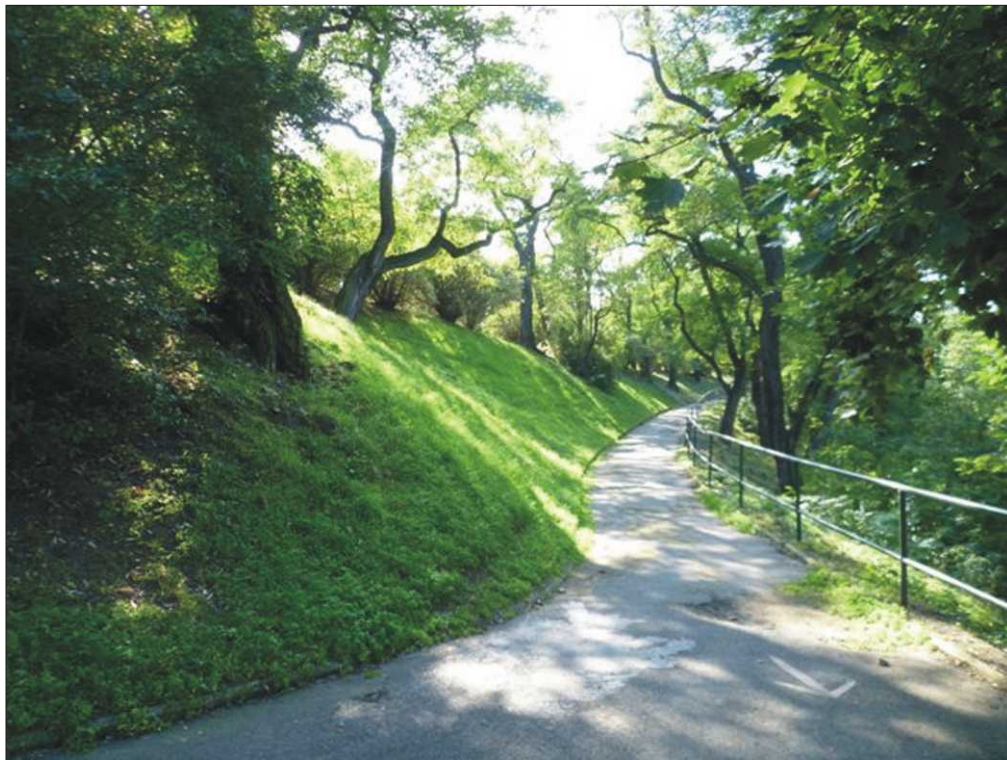
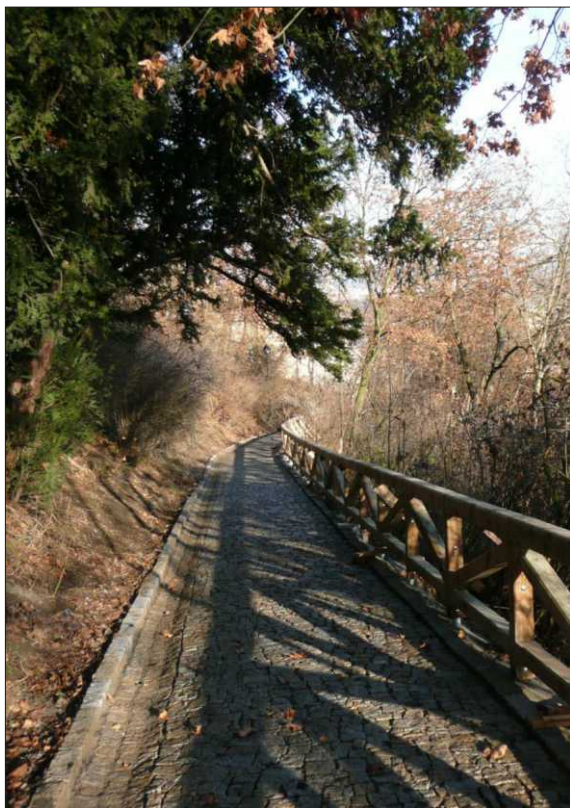
Na podzim proběhla dosadba 3 kusů jerlínu japonského *Sophora japonica* náhradou za 3 stromy z původní výsadby, které bylo z důvodu jejich značně zhoršeného zdravotního stavu nutné pokácet.

Tupolevova – Praha 18 - Letňany

Výsadba stromořadí v Tupolevově ulici proběhla díky spolupráci mezi Magistrátem hl. m. Prahy a Úřadem městské části Praha 18. Ačkoli ulice Tupolevova není přímo zařazena do systému stromořadí I. kategorie, jedná se o jednu z nejdůležitějších komunikací v Letňanech a výsadba stromořadí kromě zkvalitnění životních podmínek podpořila také částečné odhlučnění Kbelské ulice. Stromy se sázely do zeleného pásu podél komunikace a celkem bylo vysazeno 40 kusů platanu javorolistého (*Platanus acerifolia*). Po realizaci výsadby si ÚMČ Praha 18 přebrala toto stromořadí do své správy.

Všechny nové výsadby zůstávají v péči Odboru ochrany prostředí MHMP, který bude zajišťovat realizaci následné rozvojové a udržovací péče o vysazené stromy po dobu minimálně 5-ti let.

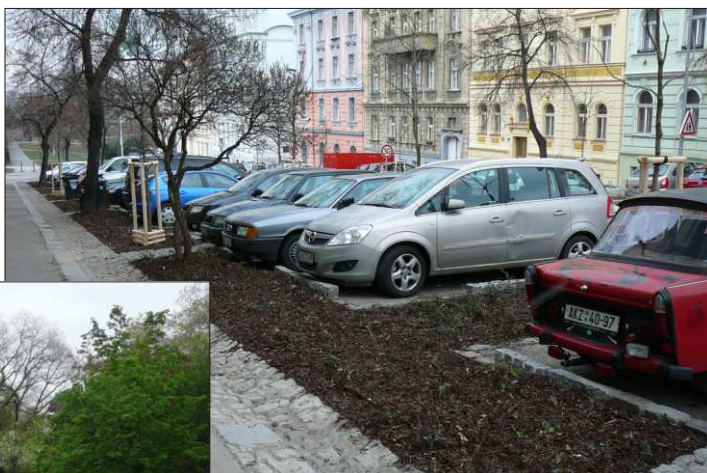
V roce 2009 bylo na obnovu pražských stromořadí I. kategorie vynaloženo cca 7,5 mil. Kč a na jejich údržbu bylo vynaloženo cca 5,5 mil. Kč.

Obr. B3.4.3 Ukázky obnovy pražských parků I. kategorie**Vítkov, ukázka výsadby půdokryvných rostlin v roce 2009****Zahrada Kinských, ukázka rekonstrukce cestní sítě****Letenské sady, vysázené cibuloviny**

Zdroj: OOP MHMP

Obr. B3.4.4 Ukázky obnovy a nové výsadby stromořadí I. kategorie v roce 2009

Estonská, Praha 10 – obnova stromořadí

Kostelní, Praha 7 – nová výsadba

U Nemocnice, Praha 2 – obnova stromořadí

Korunní, Praha 2 – obnova stromořadí

Zdroj: OOP MHMP

B3.4.3 Lesy

Všechny lesy na území hl. m. Prahy jsou zařazeny do kategorie **lesů zvláštního určení** jako **lesy příměstské a se zvýšenou rekreační funkcí** (§ 8, odst. 2c zákona č. 289/1995 Sb., o lesích, v platném znění). V rámci tvorby územního plánu jsou lesy jednou z nejvíce respektovaných a chráněných kategorií zeleně.

Výměra lesů na území Prahy vzrostla za posledních sto let téměř o třetinu. V současné době lesní porosty zaujímají přibližně 10 % z celkové rozlohy města. Charakter nově zalesňovaných ploch se v průběhu let měnil s tím, jak se měnily důvody zalesňování: od zamezení eroze, přes snahy o zvýšení krásy pražského okolí a zpříjemnění pobytu obyvatel v přírodě, až po cílevědomé zakládání lesoparků jako míst pro krátkodobou rekreaci obyvatel nově vznikajících sídlišť.

Hlavní město Praha prostřednictvím Odboru ochrany prostředí (Oddělení krajinné zeleně, dříve Oddělení městských organizací) zajišťuje správu a péči o lesní pozemky v majetku obce o výměře téměř 2700 ha. Péče o lesy se řídí lesním zákonem a lesním hospodářským plánem (LHP), který se zpracovává vždy na desetileté období. V lednu 2004 začal platit nový LHP na období 2004–2013.

Na území hlavního města Prahy (k 1. 1. 2010) bylo **5030 ha lesních pozemků**, z toho:

- cca 2700 ha v majetku hl. m. Prahy a správě OOP MHMP
- cca 1700 ha v majetku státu a správě LS Mělník, LZ Konopiště a LS Nižbor
- cca 630 ha v majetku fyzických a právnických osob.

Péče o lesy v majetku hl. m. Prahy

V roce 1994 schválilo Zastupitelstvo HMP záměr vykupovat lesy ve vlastnictví fyzických osob. K 31. 12. 2009 bylo vykoupeno do majetku města přes 209 ha lesa, tím je na této ploše zajištěna řádná lesnická péče. V lesích vlastněných městem pokračují výchovné a obnovní zásahy (např. přeměna smrkových, akátových a borových monokultur ve špatném zdravotním stavu na porosty smíšené), obnovy a údržby cest, sbírání papírů, vyvážení košů a sekání luk. Lesy jsou doplňovány rekreačními prvky, kterých je v současné době evidováno více než 3700 kusů (zejména lavičky a lavice, koše, altány, dětské herní prvky pro děti, vítací tabule aj.).

Průměrné náklady na údržbu činí 15 tisíc Kč.ha⁻¹.rok⁻¹ v cenové úrovni roku 2007. Samotná údržba a opravy rekreačních prvků stojí ročně více než 2,5 mil. Kč. Na úklid lesa od běžných odpadků a na likvidaci černých skládek je pak ročně vynakládáno více než 4,5 mil. Kč. Samozřejmou a nezbytnou součástí příměstských lesů jsou také lesní cesty, a to opět v počtu a hustotě vysoce nadprůměrem ČR. Celkem je v lesích hl. m. Prahy cca 165 km asfaltových, mlatových a jinak zpevněných cest, tj. hustota 63 bm.ha⁻¹, z toho asfaltových cest je 33 km. Údržba všech těchto cest v řádném stavu vyžaduje cca 1,5 mil. Kč ročně (bez velkých celkových oprav, kterých se dělá 1–3 ročně v objemu další 1–2 mil. Kč). Všechny tyto náklady plně hraje hl. m. Praha ze svého rozpočtu.

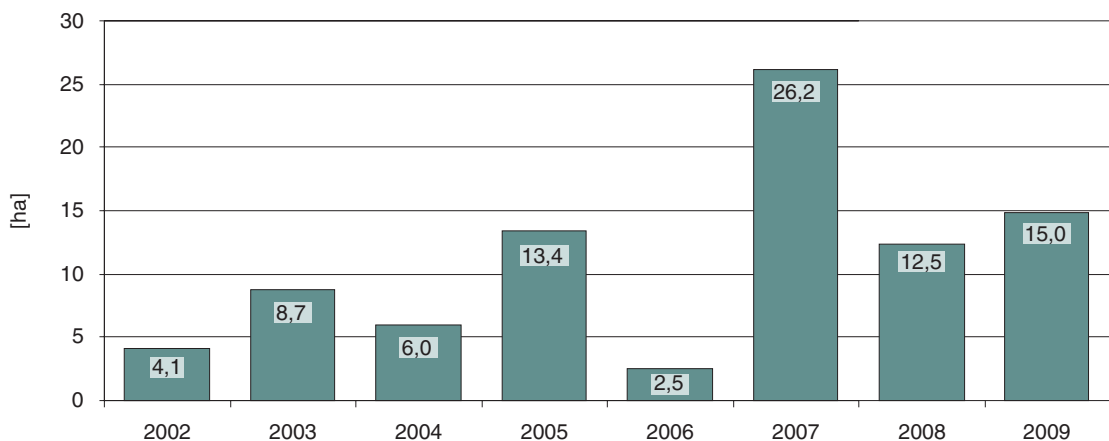
Výrazným trendem posledních let, kromě stálého nárůstu počtu návštěvníků, je příklon k šetrnému, trvale udržitelnému a přírodě blízkému hospodaření v lesích. I s ohledem na tuto skutečnost prošel v roce 2007 lesní majetek hl. m. Prahy certifikací, a to jak systémem PEFC (Pan European Forest Certification Council), tak v roce 2007 i systémem FSC (Forest Stewardship Council).

Certifikát FSC potvrzuje, že v lesích v majetku hl. m. Prahy se hospodaří ekologicky šetrným a trvale udržitelným způsobem při zajištění všech funkcí lesa. Certifikace FSC je prestižní ocenění uznávané po celém světě, a to nejen lesníky, ale i nevládními organizacemi. Certifikační standard klade na vlastníky lesa vysoké nároky (celkem je posuzováno 160 kritérií v oblasti ekologické, ekonomické i sociální), v mnoha oblastech vysoce nad rámec požadovaný lesním zákonem, proto je certifikace vždy dobrovolným aktem. Každoročně pak probíhá kontrola ze strany certifikační firmy, aby ověřila trvání plnění standardů FSC.

Nové plochy lesa

V roce 2009 bylo nově zalesněno 149 700 m² původně zemědělských půd, a to v lokalitách Běchovice (12,56 ha), Dubeč (0,75 ha), Řeporyje (0,18 ha), Klukovice (0,30 ha) a Kbely (1,18 ha). Celkem bylo vysázeno více než 136 000 sazenic, z toho 75 % listnáčů. Založeno bylo 10,86 ha lučních porostů s výsadbami jednotlivých solitérních dřevin.

Obr. B3.4.5 Vývoj nově zalesněných ploch, 2002–2009

Zdroj: OOP MHMP

Obnova lesa

Obnova v lesích probíhá přísně maloplošně – průměrná velikost obnovované plochy v roce 2009 činila 10 arů. V místech výskytu dubového zmlazení je výhradně využíván podrostní způsob hospodaření. Jinde se vysazují zejména dub zimní, buk lesní, lípa malolistá, habr obecný, z jehličnatých dřevin pak modřín opadavý, douglaska tisolistá a borovice lesní. Průměrné roční těžby činí v lesích v majetku hl. m. Prahy v posledních letech 2–4 m³.ha⁻¹ lesa, což je cca polovina přírůstu. V roce 2009 činila celková těžba pouze 2,3 m³.ha⁻¹ lesa, z tohoto množství byla ještě polovina tzv. nahodilé těžby (tj. těžba stromů suchách, nemocných nebo vyvrácených). Ovšem ve starších porostech (nad cca 100 let) se již jednalo o 70 % – většinu souší tvořil smrk a borovice. Hospodaření v lesích v majetku hl. m. Prahy se striktně řídí ekologickými principy, ekonomické aspekty jsou při hledání optimálních postupů a v návrzích jednotlivých pěstebních a těžebních opatření při hospodaření v lesích až sekundární. Důležitá je dlouhodobá snaha o přizpůsobení se principům trvale udržitelného hospodaření při maximální podpoře biodiverzity stávajících i nově zakládaných porostů (např. v letošním roce se při zalesňování použilo celkem 20 druhů dřevin), to vše s přihlédnutím k extrémnímu rekreačnímu využívání téměř všech lesních porostů na území hl. m. Prahy.

Ve stávajících lesích bylo při obnově porostů zalesněno 6,13 ha holin a bylo vysázeno 48 470 sazenic. V rámci vylepšení starších lesních kultur bylo vysázeno 39 600 kusů sazenic. Přirozené zmlazení převážně dubů bylo nově evidováno na ploše 1,24 ha (především Kunratický les a Xaverovský háj).

Na nadprůměrně velké výměře 12 400 m² (17 % z celkové plochy obnovy) bylo v stávajících lesích dosaženo přirozené obnovy porostů (převážně přirozené zmlazení dubu). Celkem tedy byly v stávajících lesích obnoveny lesní porosty na ploše 73 700 m².

Obr. B3.4.6 Mladé výsadby; mimoprodukční funkce lesa – rekreační funkce

Mladé výsadby, lesopark Letňany, jaro 2010

Nové dětské hřiště, Praha - Vokovice

Zdroj: OOP MHMP

Mimoprodukční funkce lesa

Lesy na území hl. m. Prahy plní především mimoprodukční funkce lesa, zejména funkce rekreační, což je dáno především extrémně vysokou návštěvností (dle průzkumu návštěvnosti se jedná o 2250–7400 osob na 1 hektar lesa za rok).

Na podporu právě rekreačních funkcí je v lesích umístěno velké množství drobného mobiliáře (mj. 1000 košů, 2400 laviček, 42 dětských hřišť atd.). Dobrou dostupnost lesů pro veřejnost zajišťuje mj. 33 km asfaltových a 80 km mlatových cest. V roce 2009 byly postaveny 2 km zcela nových cest v budovaném lesoparku Letňany.

Z důvodů maximalizace rekreačních funkcí lesů mají vybrané části lesa charakter lesoparků, příp. parkově upravených lesů, takže část lesních pozemků není zalesněna, ale celkem na 130 ha se nacházejí lesní rekreační louky, které se pravidelně udržují. Nové rozsáhlé louky jsou založeny zejména v lesoparku Letňany (15 ha) a lesoparku Vinice (10 ha).

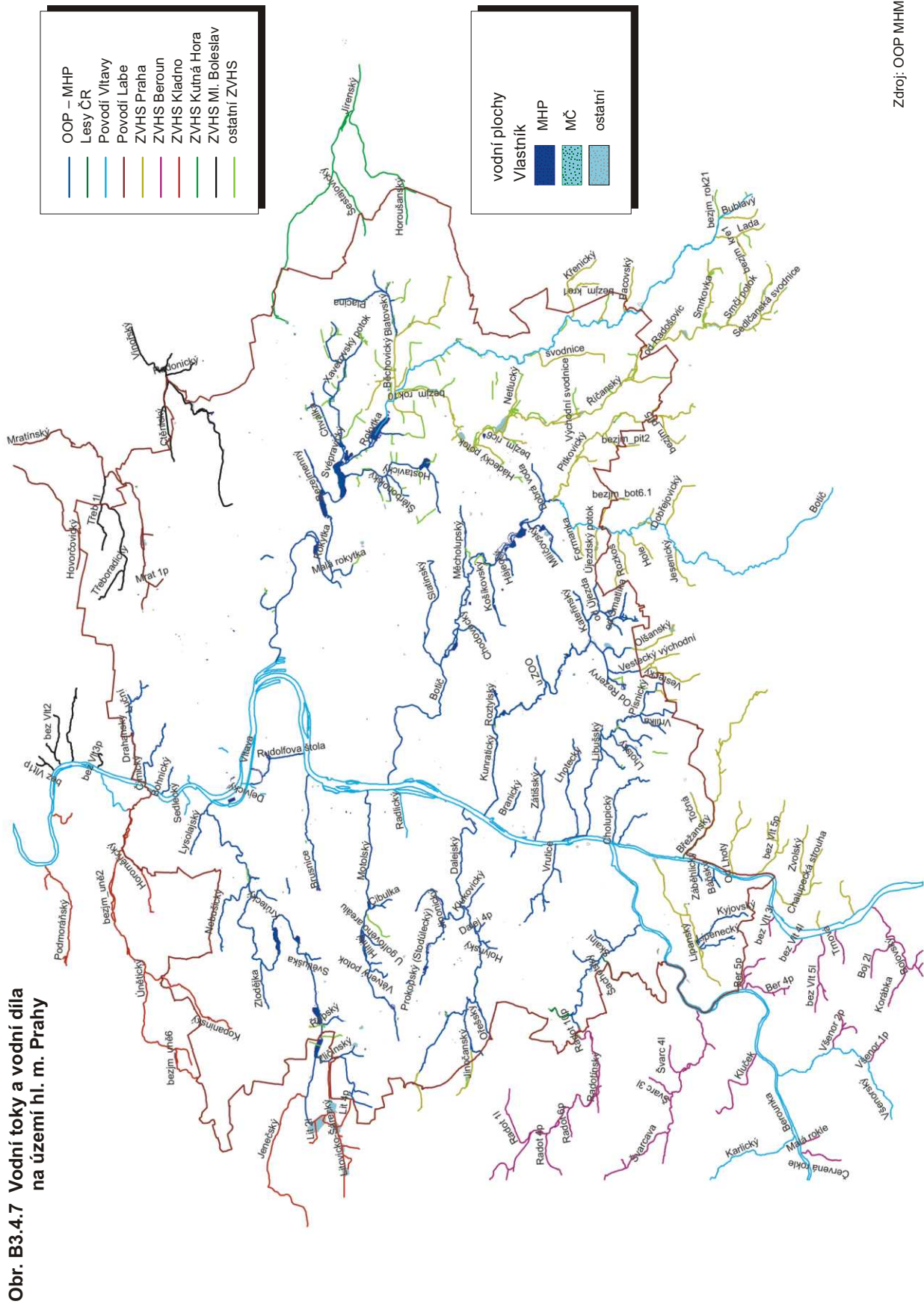
B3.4.4 Revitalizace nádrží a potoků

Potoky a vodní díla ve správě hl. m. Prahy

Na území Prahy se k 31. 12. 2009 nacházelo cca **290 ha vodních ploch**, z čehož bylo **182 rybníků** o ploše 180 ha, **3 přehradní nádrže** o ploše 57 ha a **37 retenčních nádrží** o ploše 29 ha. Hlavní město Praha, zastoupené Odborem ochrany prostředí MHMP (OOP MHMP), spravovalo k danému datu 47 rybníků, 4 vodní díla a 33 retenční nádrže. K nejvýznamnějším nádržím patří **Vodní dílo Hostivař** (34,9 ha), **Vodní dílo Džbán** (13 ha), **Vodní dílo Jiviny** (9 ha) a **Počernický rybník** (19,4 ha), který je zároveň nejcennější vodní plochou z hlediska výskytu fauny a flóry.

Územím Prahy protéká kromě Vltavy a Berounky ještě cca **360 km drobných vodních toků**, z čehož 249 km má ve správě hl. m. Praha, 76 km Zemědělská vodohospodářská správa, 24 státní podnik Povodí Vltavy, 6 km státní podnik Povodí Labe a 5 km státní podnik Lesy ČR. Ve správě hlavního města Prahy – zastoupené Odborem ochrany prostředí MHMP – je také přibližně 120 ha zeleně podél těchto vodotečí (stav k 12/2010).

Mezi **nejvýznamnější pražské potoky** patří **Rokytky**, která je nejdelším pražským potokem (celková délka 37,5 km, z čehož na území Prahy je to 30,3 km). Největším pražským potokem je **Botič**, jehož celková délka je 34,5 km. Dalšími významnými potoky jsou **Litovicko-Šárecký potok** (23,48 km), **Dalejský potok** (14,3 km) a **Kunratický potok** (13,3 km). Historicky nejvýznamnější potok je dnes již nepatrný potůček Brusnice, jehož jméno se objevuje v nestarších legendách o založení Prahy.

Zdroj: OOP MHPMP

Obnova a revitalizace pražských nádrží

Hlavní město Praha, odbor ochrany prostředí MHMP zajišťují od roku 2003 realizaci dlouhodobého projektu **Obnova a revitalizace pražských nádrží** (Pražské nádrže: www.lesypraha.cz/?cat=30507). Ukončení projektu bylo stanoveno na rok 2010. Do konce roku 2009 bylo v rámci projektu opraveno, odbahněno nebo vybudováno 27 nádrží. Opravy dalších 5 budou v roce 2010 zahájeny.

Cíle projektu:

1. Ekologické

Zajištění životního prostředí a zvýšení počtu rostlinných a živočišných druhů vázaných na vodní ekosystémy – zvýšení biodiverzity v hl. m. Praze, ochrana chráněných druhů, zvýšení čistoty vody v pražských vodních tocích a rybnících.

- V roce 2008 byl dokončen biologický průzkum a hodnocení dalších 6 pražských rybníků v majetku HMP. Celkem bylo již zmonitorováno 36 rybníků a nádrží.
- Při revitalizacích a opravách je kladen velký důraz na doplnění břehových porostů, vytvoření litorálních a břehových pásů vegetace včetně výstavby ostrůvků pro vodní živočichy a ptáky.

2. Technické

Zajištění bezpečnosti vodních děl při povodňových stavech, rekonstrukce a opravy všech funkčních objektů vodních nádrží.

- Při obnovách technických prvků rybníků jsou používány zejména přírodní materiály (kámen, dřevo).

3. Kulturně-historické a společenské

Zvyšování povědomí obyvatel Prahy o pražských rybnících, jejich významu v městské krajině a historii. Obnova historických rybníků a památek s nimi souvisejících.

- V souvislosti s projektem byl vytvořen jednotný informační systém o pražských rybnících a chráněných územích, který je postupně zaváděn.

V rámci projektu byly v roce 2009 dokončeny opravy těchto rybníků a nádrží:

- Revitalizace Hamerského rybníka
- Revitalizace nádrže Hodkovičky
- Revitalizace RN Hájecký
- Odbahnění rybníka Labuť
- Rekonstrukce a odbahnění nádrže Martiňák.

Náklady na uvedené projekty v roce 2009 činily 33,7 mil Kč.

Práce zahájené, popř. dále probíhající v roce 2009:

- Revitalizace Kyjského rybníka – II. Etapa
- Revitalizace rybníka U Kamenného stolu.

V přípravě byly na konci roku 2009 projekty:

- Revitalizace rybníka Pokorňák v Březiněvsi
- Obnova a revitalizace RN R2 Hájecká.

Obr. B3.4.8 Obnova a revitalizace pražských nádrží a potoků

V roce 2009 revitalizovaný Hamerský rybník

V roce 2009 rekonstruovaná a odbahněná nádrž Martiňák

Zdroj: OOP MHMP

Revitalizace pražských potoků

Od roku 2007 probíhá v hl. m. Praze dlouhodobý projekt revitalizace pražských potoků (Pražské potoky: www.lesypraha.cz/?cat=304 nebo Aktuality a zajímavosti: www.lesypraha.cz/?cat=303). Revitalizace technicky upravených koryt v přírodních lokalitách je důležitým krokem ochrany a zlepšování životního prostředí zejména v městských aglomeracích. Revitalizace vrací potokům nejen život, ale i přírodní krásu.

Projekty realizované či ukončené v průběhu rok 2009:

- Dalejský potok – obnova lapače splavenin v Řeporyjích
- Revitalizace potoka Cibulka
- Otevření Litovicko-Šáreckého potoka u Obory Hvězda
- Botič – náprava povodňových škod u Kozinova náměstí
- Botič – sanace koryta v Záběhlicích.

Náklady na uvedené projekty činily v roce 2009 21,8 mil Kč.

Projekty na konci roku 2009 v přípravě:

- Revitalizace potoka ve starém parku v Královské oboře.

Záplavová území na malých vodních tocích v hl. m. Praze

V souladu se **zákonem č. 254/2001 Sb., o vodách** (vodní zákon) jsou i na malých vodních tocích vyhlášována **záplavová území**. Záplavová nebo zátopová území jsou z definice administrativně určená území, která mohou být při výskytu přirozené povodně zaplavena vodou. V aktivní zóně záplavových území platí zákazy a omezení stanovená zákonem. Mimo aktivní zónu v záplavovém území může vodoprávní úřad stanovit omezující podmínky.

Do konce roku 2008 bylo vyhlášeno záplavové území v povodí Botiče, povodí Litovicko-Šáreckého potoka, povodí Dalejského potoka, povodí Motolského potoka, povodí Rokytky a v povodí Kunratického potoka.

V průběhu roku 2009 bylo dokončeno zpracování generelů Drahaňského potoka, Vrutice, Lipeneckého potoka a Kyjovského potoka.

B3.4.5 Péče o zvláště chráněná území

Prvky přírodní krajiny, které se zachovaly v městské struktuře až do dnešních dnů, jsou cenným dědictvím po našich předcích z relativně nedávné doby, dříve než člověk vědomě či nevědomě začal sám sebe z přírody i krajiny vyčleňovat.

Pražská chráněná území vznikla činností člověka, který po staletí a někde i po tisíciletí ovlivňoval krajinu, kterou dnes nazýváme krajinou kulturní.

V některých místech, jako je např. přírodní rezervace Divoká Šárka, Prokopské údolí, zvláště chráněná území v oblasti Tróje či přírodní památka Hrnčířské louky již můžeme nazvat údržbu chráněných území péčí o přírodní území města tradičními metodami směřujícími k obnovení a zachování historické krajiny. Zde se daří postupně potlačovat nevhodné a agresivní dřeviny a vytvářet podmínky pro návrat a opětovné šíření rostlinných společenstev, ale i odpovídající dřevinné skladbě lesních porostů.

Hlavní město České republiky Praha si uvědomuje cenu a význam svých dochovaných přírodních lokalit. Bez ochrany a údržby pražských zvláště chráněných území by došlo k nenahraditelným ztrátám. Součástí péče o tato území je i osvěta a výchova.

- Průběžně probíhá údržba **naučných stezek**, které v prostředí města často trpí vandalismem.
- Pokračovala tvorba internetové stránky naučných stezek **www.prazskestezky.cz**.
- V PR Prokopské údolí proběhla první etapa úklidu a údržby významné geologické lokality „Černá rokle“.
- Na internetových stránkách města (**http://envis.praha-mesto.cz**) jsou k dispozici informace o **pražských studánkách**). Podle potřeby se stránky aktualizují a jsou průběžně doplňovány orientačními rozbory kvality vody.
- Pokračovalo také postupné umísťování informačních tabulí o jednotlivých zvláště chráněných územích přímo do terénu a souběžně s tím i na internetové stránky města.
- Probíhala také údržba značení zvláště chráněných území v terénu (především tabulí se státním znakem), které často bývají vandalsky poničeny.
- Kromě obvyklého hospodaření v lesích probíhá postupná přeměna nepůvodních akátových porostů v PR Divoká Šárka, vzrostlé akáty jsou odstraňovány a je podpořen přirozeně se zmlazující porost zejména javoru, jasanu, dubu a habru. Habr i dub je v případě potřeby i dosazován. V ochranném pásmu PR Divoká Šárka (směrem na Nebušice) započala postupná redukce dubu červeného, nepůvodní dřeviny vysazované v druhé polovině 20. stol., jejíž listy po opadu tvoří vysoké vrstvy a hubí veškerou bylinnou vegetaci. Jsou upřednostňovány domácí druhy dřevin, především duby. Svým způsobem se jedná o výjimečnou lokalitu. Patří k několika málo místům na území Prahy, která nebyla v historii nikdy odlesněna. Proto si zdejší porosty zaslouží zvýšenou péči.
- Proběhly přípravné práce k založení miniarboretu „Albrechtův vrch“ s ukázkami původních dřevin rostoucích v Praze a ukázkami užitkových a ovocných odrůd vysokokmenných dřevin, které pěstovali naši předkové a které již z krajiny takřka vymizely. Arboretum bude založeno v roce 2010. V dolní části lokality již byla vybudována tůň pro obojživelníky.
- Výrazně byl upraven způsob obhospodařování vlhkých až mokřých luk v PP Hrnčířské louky, zejména s ohledem na bezobratlé. Celá řada fytofágních druhů hmyzu je vázána na konkrétní trávy či byliny. Tím, že se ponechá část bylinného patra neposečená po určitou část roku, umožní se výše zmíněným druhům dokončit svůj vývoj. Obdobně se postupuje i u dalších travních společenstev (např. PP Lítožnice, PP Trojská, PR Divoká Šárka, PP Dolní Šárka, PR Prokopské údolí apod.).
- V roce 2009 se také pokračovalo s údržbou dřívě nesečených luk, které začaly významně zarůstat nežádoucími, především na dusík vázanými bylinami, jako jsou kopřivy či bršlice. Jde o PP Čimické údolí a PR Vinořský park. Již 6. rokem pokračuje pravidelné kosení rozsáhlých ploch v ochranném pásmu PR Prokopské údolí (Butovické hradiště, plochy nad Zlíchovem) nebo PP Vidoule.
- Již 10. rokem probíhala v Praze na vybraných plochách řízená pastva smíšeného stáda ovcí a koz. Letos byla pastva rozšířena i na další cenné lokality, kterým takový způsob obhospodařování svědčí (např. PP Jablůnka a PR Slavičí údolí). Celkem je takto udržováno 33 lokalit o celkové rozloze 40 ha.
- Pokračuje odstraňování křovin, které zarůstají především botanicky a entomologicky cenné stepní lokality (např. PP Sedlecké skály, PP Baba, PP Bohnické údolí, PP Zámky či PP Branické skály, PR Prokopské údolí, PP Dolní Šárka).
- Kromě již dlouhodobě udržovaných rákosových porostů se začaly nově kosit také porosty rákosu v PP Milíčovský les a rybníky a zvětšily se zásahové plochy v PP Lítožnice.
- Pokračuje údržba dlouhodobě zanedbaných ovocných sadů např. v PR Divoká Šárka, PR Prokopské údolí, PP Lítožnice, PP Radotínské skály a PP Čimické údolí. Nově přibyla část sadu nad portálem dálničního tunelu Pražského okruhu v Radotíně a dva sady na Červeném vrchu. Byly dokončeny další pomologické průzkumy sadů s cílem určit a znovu vracet do přírody historické vysokokmenné odrůdy ovocných dřevin a zachovat tak krajinný ráz vybraných lokalit. Pro tyto účely byla založena malá školka vysokokmenných odrůd, která by v budoucnu měla zajistit sadební materiál pro tyto účely. První výsadby dřevin, pocházejících z této školky, proběhnou na podzim 2010.
- Pokročilo se také v očišťování skalních profilů od nežádoucích keřů, které jednak rozrušují svými kořeny jednotlivé skály, ale často také zakrývají předmět ochrany, tedy specifický geologický profil (např. PR Divoká Šárka, PR Prokopské údolí, PP Jenerálka, PP Pod Žvahovem aj.).

Pozn.: PP – Přírodní památka, PR – Přírodní rezervace

Obr. B3.4.9 Ukázka webové aplikace o naučných stezkách v Praze (www.prazskestezky.cz)

Zdroj: OOP MHMP

Obr. B3.4.10 Řízená pastva ovcí a koz (přírodní rezervace Divoká Šárka)

Zdroj: OOP MHMP

B3.5 BIOINDIKAČNÍ MONITORING ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Pravidelné sledování živé složky na vybraných lokalitách

Pro hodnocení kvality životního prostředí mohou být využity chemické a fyzikální veličiny a jejich porovnání s doporučenými hygienickými limity. V případě současného působení většího počtu faktorů je však vyhodnocení souhrnného účinku problematické vlivem synergismu znečišťujících látek při jejich působení na živé organismy. Dochází často k nepřiměřenému zesílení, ale někdy i zeslabení vlivu jednotlivých složek (např. kombinace zásaditého spadu z cementárny s kyselým deštěm).

Z toho vyplývá význam bioindikačního monitoringu, který nezjišťuje příčiny, nýbrž sleduje účinky a následky pro organismy, pobývající ve sledovaném území. Protože některé skupiny organismů (toxifobové) reagují citlivěji než člověk na škodliviny prostředí, mohou s předstihem a výrazněji upozorňovat na změny jeho kvality. Jejich nahrazování invazivními odolnými druhy má podobnou vypovídací hodnotu.

V Praze je takovéto sledování prováděno dlouhodobě, od roku 1984. V pětiletém cyklu se na jednom z pěti vybraných územích provádí v průběhu roku inventarizace vybraných skupin rostlin a živočichů s výraznou výpovědní hodnotou. Opakování a porovnání s předešlými výsledky umožňuje hodnotit i trend vývoje. Hodnocení zajišťuje OOP MHMP ve spolupráci s ČSOP ZO 01/68.

Přehled sledovaných území a realizovaných průzkumů

Modelové území	Rok realizace průzkumu
Divoká Šárka	1984, 1988, 1993, 1998, 2003, 2008
Prokopské údolí	1984, 1989, 1994, 1999, 2004, 2009
Pitkovické údolí + Uhřetěveská obora	1985, 1990, 1995, 2000, 2005
Soutok Berounky s Vltavou	1986, 1991, 1996, 2001, 2006
Trojská kotlina	1987, 1992, 1997, 2002, 2007

V roce 2009 bylo sledováno **Prokopské údolí**. Hodnocení proběhlo podle inventarizace lišejníků, mechů, vyšších cévnatých rostlin, měkkýšů, motýlů, střeplíků, obojživelníků, plazů a ptáků.

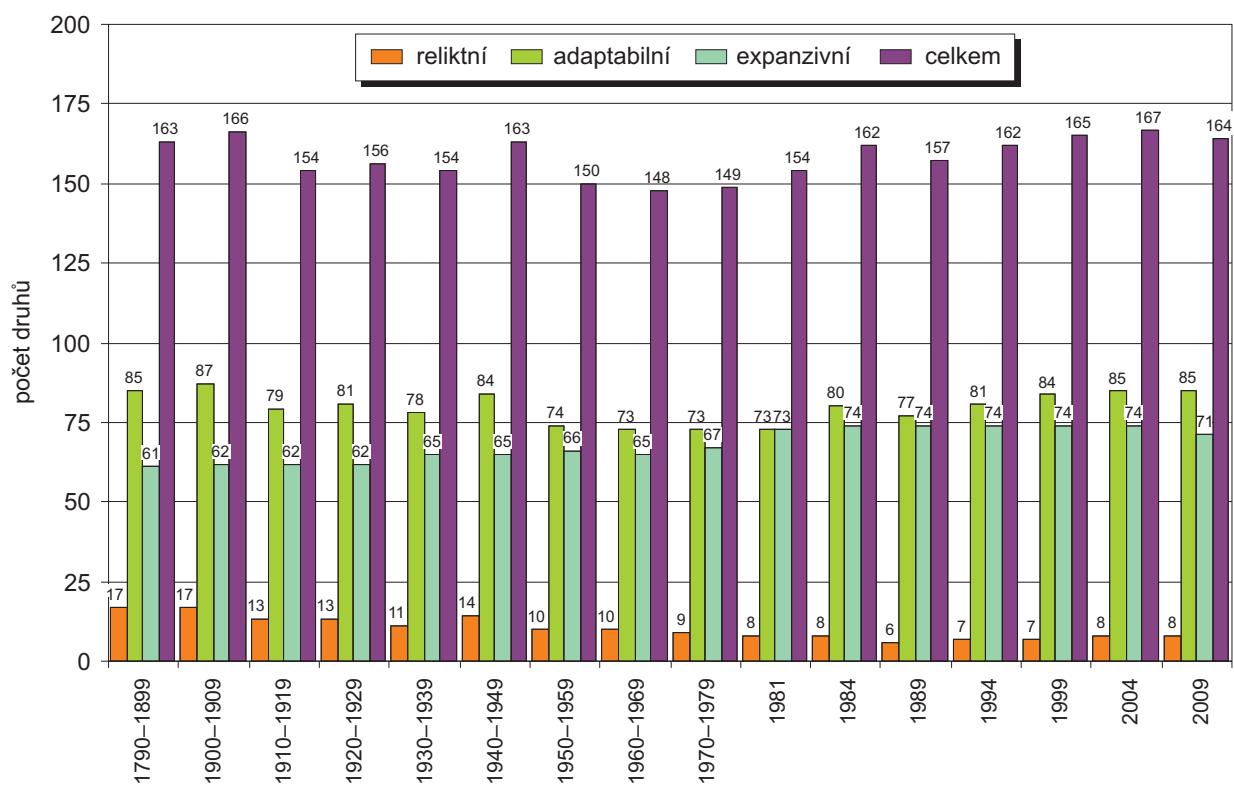
Prokopské údolí je podle řady ukazatelů možno hodnotit z hlediska biodiverzity jako nejzajímavější a nejbohatší lokalitu Prahy, díky větší rozmanitosti substrátů oproti srovnatelnému území Divoké Šárky.

Každá ze zpracovávaných skupin charakteristicky reaguje jak na vlivy antropogenní, tak i nahodilé faktory, např. momentální anomálie ročního vývoje klimatu, které však specialista dokáže vyhodnotit odděleně. Navíc tyto reakce na nahodilé faktory se různí u jednotlivých zpracovávaných skupin, takže spojením jednotlivých dílčích výstupů získáváme vyváženou souhrnnou syntézu, vyjadřující bioindikační hodnocení životního prostředí.

V minulém století bylo tímto způsobem konstatováno zhoršování prostředí nejen v Prokopském údolí vlivem antropogenních degradačních vlivů – zejména atmosférickým přenosem městského, ale i agrochemického znečištění. Po roce 1989 postupně ubývá působení některých znečišťujících látek (SO_2 , Pb), což indikuje řada skupin sledovaných organismů zastavením do té doby zjišťované progresivní degradace přechodem na ustálený stav kvality prostředí a v některých ukazatelích dochází i k dílčí revitalizaci. Přetrvávající významnou škodlivinou jsou oxidy dusíku z rostoucích dopravních exhalací a z toho vyplývající dusíková eutrofizace a invaze nitrofilů. V současné době jsou však hlavní proměny na území Prokopského údolí působeny spontánními i řízenými změnami vegetačního krytu. Na zdejší chráněnou přírodu zhoubně působí intenzivní stavební činnosti, zejména na okraji ochranného pásma, a neúnosné zahušťování rekreační přítomnosti chodců, cyklistů, pobíhajících psů a nedbání pravidel ochranného režimu zdejšího území.

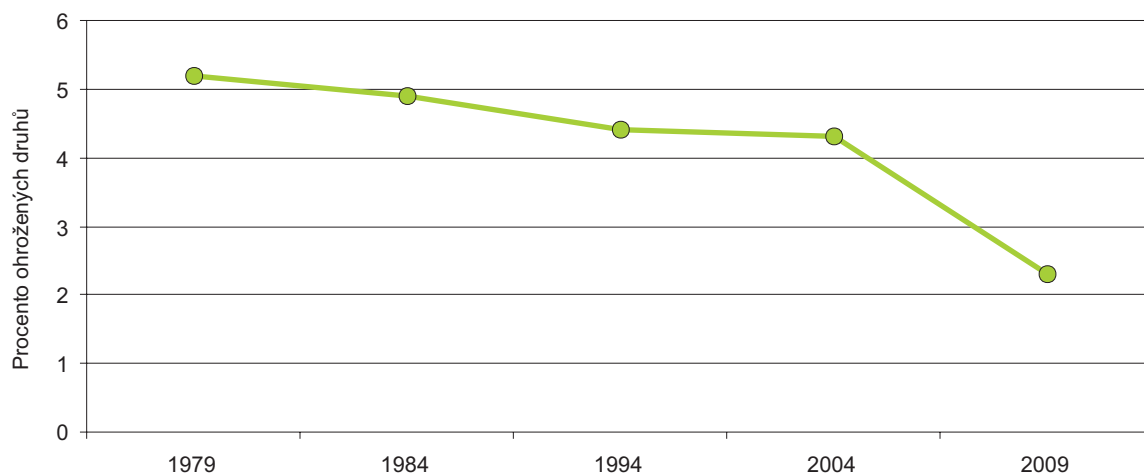
Ilustrativní příklady výsledků průzkumů jsou uvedeny v následujících grafech.

Obr. B3.5.1 Prokopské údolí – počty druhů střevlíkovitých brouků podle bioindikačních skupin a období

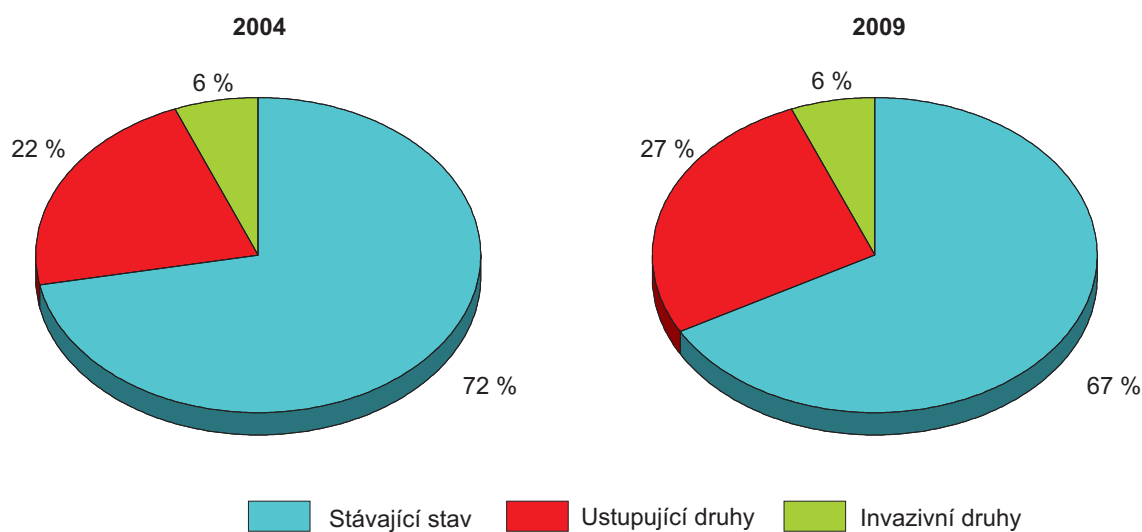
Zdroj: ČSOP

Obr. B3.5.2 Prokopské údolí – úbytek ohrožených druhů vyšších cévnatých rostlin

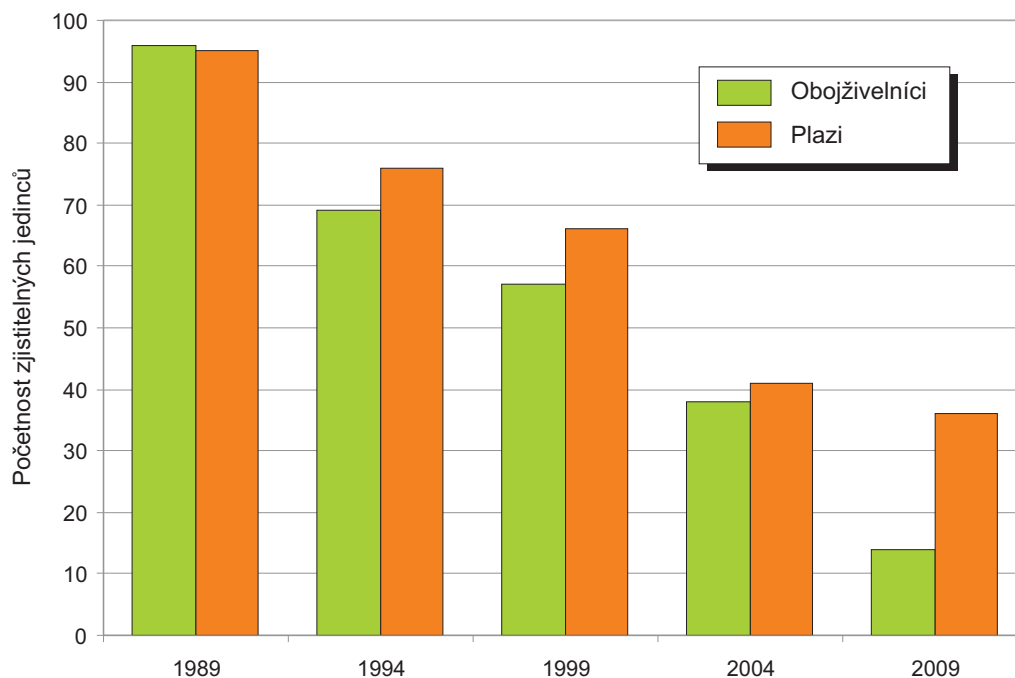
Zdroj: ČSOP

Obr. B3.5.3 Prokopské údolí – změny ve skupině mechorostů v posledním sledovaném cyklu cévnatých rostlin

Zdroj: ČSOP

Obr. B3.5.4 Prokopské údolí – výskyt obojživelníků a plazů

Pozn.: Grafy obojživelníků a plazů nevyjadřují počet druhů, který se zatím nemění, i když některé složky této fauny stojí před zánikem. Zde je použita početnost zjištěných jedinců.

Zdroj: ČSOP